

פ ר ט י - כ ל

ישיבה של המטשלה הזמנית

ט"ו בחשוון תש"ט - 17.11.48

יד/ש"ט

נוכחים השרים:

- ד. בן-גוריון
- ט. בנטוב
- פ. ברנשטיין
- י. גרינצוים
- הרב י. ט. לויין
- הרב י. ל. הכהן פישמן
- א. ציזלינג
- א. קפלן
- פ. וודנבליט
- ד. רמז
- ב. ש. שיטנר
- ס. שפירא

נעדרו מהישיבה:

מ. שרתוק (בחז"ל)

שלמה קדר - מ"מ מזכיר

סדר-היום:

- א. שאילחות
- ב. תביעות המתווך
- ג. הוצאות מפקד החושבים
- ד. הסכם בקטיף
- ה. סתן סמכות לועדה החקירה.

א. שאילת חרות

השו הוב י. ל. פישמן:

בא לידי טופס, מיועד למפקח על המזונות

ובו שאלה: מהו הבטו הוצרי - כשר או לא-

כשר? אני רוצה לדעת: מי שלה את הטופס הזה ולמה נשלח? כאן נעשים מעשים אשר לא ייעשו. אני חובע לתח פקודה להחזים את הטופס הזה. בשבילי ענין זה הוא חומר מצוין לבחירות אבל איני רוצה להשתמש בו.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: מר ברונטשטיין יברר את הענין.

השו מ. שפירא:

מיין כאן מה לבדוק יש לתח הוראה להפסיק מיד

דברים כאלה. הייתי מבקש את מר ברונטשטיין,

שבמסוד המזון ימצא אדם הירוע להבחין בין כשר כשר ללא-כשר.

השו א. צינולינג:

בקשתי להכניס לסדו-היום את ענין הקטיף.

זאת תהיה הודעה, שחיימשך המש דקוח בלבד.

השו הוב י. ל. פישמן:

לפני שבעה שבועות הכנסתי לסדו-היום סעיף על

הפעלה הרכבה בשבת ועדיין לא נעניתי.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

מר בנטוב אף הוא הכניס לפני שבעה שבועות

סעיף לסדו-היום - בענין הטל"ח - ועדיין

לא נענה.

השו הוב י. ל. פישמן:

אני שואל: למה הוציאו את הסעיף הזה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

הסעיף הזה צריך באמת להיות כלול בסדו-

היום, והוא יוחזר לסדו-היום במקום שהועמד

תחילה.

השאלה היא - כמה כרוך תחילה: היתה הצעה,

שנתחיל בדיון הפוליטי והיתה הצעה, שנשמע תחילה את ההודעה של

שר האקלאות.

מחליטים להתחיל בדיון הפוליטי.

ג. הכיעות המחורך

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: איך לי הודעה חדשה. דחיית בירור הענין לעצמי עד שיחזור שני האנשים מפא"י: אחד, ששלחתי במיוחד לשם והשני - שקראתיו לשוב. אבל כיון שרוצים בזיון - נחמיל בו.

הסו א. גרינבוים: נכון, שהמצויים יצאו מפאלוג'ה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אני איני יודע, והיה כאן מפקד הנגב - וגם הוא לא ידע. איני מאמין, שזה נכון; עד שעה שחיים - איש המטה לא ידע ומפקד הזרוע לא ידע.

מה שמציע מו שוחוק הוא: א) שבעצם לא נזוז משום מקום הנגב; ב) שתהיה נסיגה סמלית, קצת מצפונה של עזה ויד-טודכי תהיה בזיונו. זוהי ההצעה: נזוז קצת דרומית מיז-טודכי. אין לנסיגה זאת כל ערך, אבל להם יחיה התיפוק שנסוגנו.

הסויו שלנו הוא בית-חנוך. כו שוחוק מציע, שנזוז ויד-טודכי תהיה בזיונו ונצא מידו-טודכי.

הסו א. ציזלינג: המפה שלפנינו מקוצצת, והייתי רוצה לדעת אם יש משהו גם בהמשך המפה. הייתי רוצה

לדעת - מה על עקבה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: עד כמה שידוע לנו מהסיוורים - אין איש בעקבה. אבל עקבה נמצאת שני קילומטרים סגבול מצוים, והמצויים עלולים בקלות לעבור את הגבול.

הסו א. קפלן: כיון שמישהו חייב להתחיל בזיון - אני מתנדב ומתחיל. אני מציע לקבל הצעתו של

מו שוחוק.

ואש הממשלה ד. בן-גוריון: זוהי תרומה חשובה לויכוח.

השר א. קפלון: אם עד מחו יביעו החברים טפאויס - הייתי מבקש מראש הממשלה לקרוא לישיבה מיוחדת.

השר הרב י. ל. פישמן: אורה על האמת: כשקראתי הצעתו של מר שרתוק - החפלאתי. אל נומה את עצמנו ואל נומה אחויט:

הם יראו את המפה ויזוכחו, שלא נענינו לחביעתם. אני מהנגד ניגוד גמור לבטיגה כלשהי. שבכנו שם דם לרוב ועלינו להחזיק בעמדותינו בכל הכוח. נסיגה גרווח נסיגה. המתוור חובע נסיגה מוחלטת מכל המקומות שכבשנו, ואני אומר: אל נעשה דבר. אם נתחיל - יהא לנו לסגת ולסגת.

השר א. ציזלינג: הייתי מעדיף דיון לכשיתנו השליחים. אין טעם לפתוח בדיון גלי לשמוע מחילה את שר החוץ ואת השליחים. איני יוצא לדבר אלא על החוששות ועל קביעת קו ראשוני.

מר שרתוק קובע: א) אין לחשוש לסנקציות ואין להניח, שיוטלו סנקציות למעשה; ב) גם אינו מציע קיום ההחלטה, שכן קיום ההחלטה, פיוסו - איבוד לרעה. מבחינת המציאות הפוליטית, שהגענו לה בקרבנות כאלה ובמאבק כזה. אם כן - פיוס במקצת המסכן עמדתנו ומערער גם חוקי עמידתנו על שאר הדברים. איני סבור, שנימוקו של מר שרתוק בענין באו-שבק הוא וצ'ני מנימוקו לבני ה"כיס" הזה הפרוץ, שיוצאים עכשיו בגבול היט, מקום שעליו נטושה המלחמה החריפה, ובהתפוצצות מסויימת ישתנה כל מאזן הכוחות.

בשום מצב לא הייתי מקבל נימוקו שלו מר שרתוק, שכלפי חוץ נשתמש בהודעה, שאולי יפוגו לשט כוחות פרוסיס יהודים. אין כוח פרוס יהודי, שאין בידינו להמיל עליו מוח, אלא אם כן ייעשו מעשים, שהשלטון יחלק מאחיות עליהם, וכמובן, יימצא מי שיקבל עליו את האחריות. אם כן, לפי המציאות סבורני, שזהו המאבק הפוליטי האחרון, שיש בו סכנה. איני יוצא לאפו, שזהו מאבק של סכנה על הגב.

לפנינו חזיה וחבה. עם כל הסוני שבין אנגליה לאמריקה - הרי זוהי חזיה אנגלו-אמריקנית, המחייבת להוציא מיזנו את הנגב ולהעלות עם אח המצורים ואח עבדאלה מצד אחד - ואח אנגלו-אמריקה מצד שני. זוהי שותפות חמונה מאד. כל מלחמתנו עד היום תהא לבטלה, אם נקבל את הדבר הזה, שהוא למעשה השפעה לא על הנגב בלבד, אלא על כל החחום של ארץ-ישראל. לא יהיה שום הגיון בעמידתנו המוכנה לקרב ולהגנה עצמית במקום אחר - אם נעשה כן במקום זה. העוול מצד מועצת-הבטחון כבוד לעיני כל. החקוק להספיק למובחנו בהכלטת העוול הזה - לא בכל מקום ישנה, חוץ מחלק אחר של הפולט, שזכויותינו מוגנות, - בנרית-המועצות ובאגודת הקטורות בה. במקום השני - אנגליה והקוברים בחזיה אחידה ושלמה - כל הזכויותינו כפולות למסופע וניהנוח לביסול. אם כן - יש מקום, שבן עלינו להילחם. והמקום הוא אמריקה, שמדיניות ממלכתה עומדת בסחירה לדעת הקהל. בלתי דעת הקהל האמריקנית יש לנו נשק מספיק, ועלינו להשתמש בו. איבוד יעף-כוסר זו של מלחמה על המדיניות האמריקנית, של מלחמה על דעת הציבור - ישמש פתח לאמריקה להזדקף לניצח לצד האנגליה והקוברים. ויש לנו אפשרות להשתמש בנשק הזה ועלינו לנצל אותו כולו, כשם שאנו ממציים כוחותינו במלחמה הצבאית.

סבורני, שזה לנו, עם כל הקושי שבדנו, הפיתוח המיטלטל, שסמנו אין לנו לדנו. לכן בחוץ חחום התשובה השלילית עלינו, במידה האפשר, לזאוג: א) להגנת עמדותינו; ב) לקיובה עם המצויה. לדעתי זהו דבר חכמי ולא עקורני.

השן כ. טפיוא: עלינו להבין, המצבו של מי שרוחק באויר אינו כוח ביומרי. אם נקבל דעתו של מי ציזלינג, שגם אמריקה וגם אנגליה החליטו להוציא מיזנו את כל הנגב, הרי אם לא נצליח בשום פנים להכניס שויו בין אנגליה לאמריקה - ירחקן, שעמידתנו הנוקשה מסכנת את המדינה כולה ולא את הנגב בלבד. אם הם החליטו כך - ימצאו דוכים להילחם בנו ושנן יזיינו את הקוברים. אין עוד וואוח, הנמצח במלחמה

זו. אבל אינני פסימי כל כך: אינני סבור, שיש הסכם בין אנגליה לאמריקה לגדול מידנו את כל הנגב. אנגליה - ייחזקן אמריקה - חסכים לפשוט. כך ונראה אני את הרבויים. המשוה היא לגבי הקו 33 ואת הגליל כולו נקבל. פושט הגליל במקט שנסתיימה, זאת אומרת: הגליל יהיה בידינו.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: הו א ב י ד י נ ו

הער מ. מפירא: אני מתכוון לא ל"דה-פקטו" בלבד, אלא אף

ל"דה-יורה". העיקר הוא, שהגליל יהיה

בידינו. עכשיו השאלה היא: כיצד עלינו להכניע הידוק הקשויים בין אמריקה לאנגליה, שירוכחו, שהדוך שהם מציינים - לא, באל"ף ובמ"י. אף-על-פי-כן יש לציין, שחל עיננו כלשהו במועצת הבטחון: ההצעה הקאנאדיה שנחקבלה יש בה משום תרזה - האנגלים חזרו בהם לנהוג בגליל כמו בנגב. אין ספק, שזה נעשה אחת לחץ אמריקה. מה עלינו לעשות עכשיו?

הצקחו של סר שוחק אומרת: למעשה אין לנו

יוראים סז הנקודות החשובות לנו, אלא עלינו להוריה זמן, ודי שהעובדים

יהיו הואשונים, שלא יקיימו את ההחלטה על משא-ומתן ישינו. זהו כל כוונתו.

יוראן שהעובדים יהיו הואשונים לא לקיים את ההחלטה. שירויצו, שאינם

מקבלים את ההחלטה - נוכל גם אנו להודיע כן. ניסוג מביח-חננו ויד-מורכי

יהיה הגבול. לגבי באו-שבע נוכל להסביר, שדינה להיות בידינו, אם לא כן,

אנו מפקידים אחר המסומות החשובים לנו. וציחי לשאול, אם הנסיגה מביח-

חננו יש בה משום יציאה מעמדה אטרוטגיה חשובה. את התשובה לכך הייתי

נרצה לקבל מהמומחים שלנו: אם נטיגה זו אינה מסכנת עמדותינו בנגב.

אם לאו - הדי אפשר לקבל הצעותיו של טו שוחק. כלפי חוץ - יחבל מכל מקום

הרוס, שהיהודים טחחילים לסגת, אף-על-פי שלמעשה אין לנסיגה זו ערך רב,

וביננויים - העובדים יקלו עלינו את המלאכה. מווח כן - אני תוסך בדבורי

של הו קפלן,

השר פ. בוטוב:

על מה עלינו, בעצם, להחזיר תשובה? על החלטה

מועצה הבטחון או על צו של באנץ'? על החלטה

מועצה הבטחון אין עלינו להשיב אלא שאנו מקבלים את החלטה.

השר י. גולנבולד:

קשה מאד לדבר על חכמים, ותבטים, שיש בו

חכמה, לתי הצעתו של מר שוחוק. אם קבוצה

יש כאן - יבואו השליחים ויאמרו לנו: זוהי קבוצה, אם תשיבו כך - ענין

באנץ' יומר מעל המדק, ושוב לא יתבעו מכם לזוז ממקומות אחרים. אם אין

כאן קבוצה - איני מבין את מר שוחוק. הייתה? - אנו נעשה מעשה, שאין

לו ערך ובסחירו נקבל דבר שיש לו ערך סבויע, כלומר: טוב לא יבואו עלינו

בהצעה, שאין אנו זזים ממקומות שבבשנו? איני מאמין בכך. והשאלה עומדת

בפני כך: אם נזוז ממקום אחד - נזוז ממה מקומות, יילחמו בנו באותן

הדוכים עצמן, כדי שנוזז ממקומות אחרים.

עד היום אני מתחרט על איותנו לפקודה הראשונה,

תארו לכם, מהיינו מגויסים את המצויים - טאבנו עכשיו היה טוב במידה טובה.

אבל אנו נוהגים לציית מיד עם כחן הפקודה על-ידי מועצה הבטחון, ועם

הציות - מחפשים תחבולות. אני מכין, שקשה מאד למו שוחוק: מדברים עם

קשות ומאיימים עליו והוא נמצא באיזה ארבה ועויינת, אבל עדיין אין

להסיק, שבכל השאלות הפתוחות הוא נבדנו.

הנבויים אמורים לא בוצון טוב, בנאום יפה

או בשכנוע, הענין הוא, לדעתי, כך: אם או"מ יתן לבוויסים אפשרות להיכנס

לארץ בכוחות מזוינים, כדי לעזור לעבדאלה ולערבים בכלל - המצב, כמובן,

יהיה נע, אבל אם נניח, שאו"מ לא יעשה כן - עלינו להיות חזקים ותקיפים

יותר. הליחי אומנו כמו שאמו מר שוחוק בנאומנו: "לא נזוז", ונראה מה

יעשו לנו. מפני מה עלינו להיכבד מיד? אם נשכחים משהו - יש טעה בכניעה,

אבל אם אין אנו נשכחים כלום - מפני מה עלינו, עם החלטה ראשונה, לציית?

הערבים מווייעים, שלא ידברו עמנו, שלא ייכנסו עמנו במשא ומתן, אם כן -

ממילא כל ההצעה נופלת ואין טיבה, שנוזז ממקומותינו. אם הערבים יאמרו:

נשכ עם היהודים ונפתח במשא ומתן - יש ספק לתחוזה סמלית, אבל כל זמן שאין הם אוטוים בן - למה לנו לסבת?

ויחור מצדנו דומה ללבינה מתרודות. ליון

שמחילים לדה - יורויה ויורדים, וכאן צריכני לאמר עוד דבר: איני חושש לנגב, חוששני לירושלים. איני סבור, שנפסיד את הנגב כולו, אבל מובטחני, שנפסיד את ירושלים. אם תהיה שביחה נסך עד שנשתלט על ירושלים - ירושלים לא תהיה שלנו. זה ברור, מפני שבדרך יל מנא ומתן לא נקבל אותה, והייתי פוכן במידה מסויימה לסכן את הנגב לסובת ירושלים.

עד שלא אשמע כפי השליחים, שזוהי קנוניה -

דואה אני הצעה מר שרתוק - יסלח לי מר שרתוק - בילדותיה. החשובה שלנו צריכה להיות, לדעת: לא נזוד?

אקרא בפנינה כמה שורות בהמלגורטה של מר שרתוק השר ד. רמז:

פ-16 בנובמבר: טך-אל-מי שאין להעלות על הדעת,

שנקבל הצעה המתווך על הנגב, הרי הוסרה המצב חובעת לנאל כל אפשרות תכטיסית, כדי להימנע מהחנכשות. אין לנקוט לשון דחיה, שאין אחיה ולא כלום.

הכריסים עברו להחקפה ופשתמאים הנצחוננו

הצבאי נגדנו. הם מנצלים אותו בוכלית הידוש שלסונם הפליון בעולם הערבי. עם מנסים להשפיע על החלטת ארצות-הברית על-ידי הדילמה: תמיכה - נבו או באו"ס. על כן עלינו להיזהר ככל האפשר, שלא נסייע ידיהם. מכאן, כחשובחנו צריכה להיות מרוסנה ובה מטעל, מנוסחת הלשון עובדות, להצביע על העובדה, שמדעה הבטחון משמשה כאן מנשיר בידי חורשי מזימות. יש צורך לפתור למוצא, שנחראה נוהגים למי ההצעות - על-ידי נסיגה סמלית ולא לפנות עמדות היזניות ביטחו ישראל או בחוצה לו."

כמדומני, שאין הדברים אמורים גפורה וויצי

לא בהצעה ילדותית. אין זו פשרה, אלא בקשה מוצה תכטיסי: לא לכבוד באו"ס

וסדר שני - אולי לחכות להחברות הדברים באטריקה. העניינים שלנו באטריקה עדיין אינם חתוכים. וקל לחתוך את הדברים לסובתנו, אם אין אנו מודעים באו"מ. אנו צריכים תחבולה. מקרא מלא הוא: "עצה וגבורה למלחמה", בגבורה בלבד אתה עלול להתסיד, ובעיקר בטהמזים הם כאלה. נראה לי, שיש לחפש תשובה, שתתן לנו ריוח בזמן.

"כאנצ'וסר באודיאן" כתב, שגור שוחזק ויבו

כמנצח וכרודן, אבל אם או"מ כמה עלינו את הדבר זכיון שאמריקה ככבידה בכצת על אנגליה ואנגליה על אמריקה - הרי הצעתו של מר טרוק בנקודה העיקרית נראית לי. אנו צריכים תחבולה כדי להרויח זמן ולא במנאים של אמריקאים בטורש ובגלוי. אני מציע, שלא נסכם בעניין ונחכה לשליחיהם. נמחין עד בוקר.

השר ב. ש. שיטורית: אס נקבל את ההחלטה לבטח - קבענו גורלנו וגורל

תחרון שאלחנו לעתיד, ואפילו נשתמש בחכמים.

עיקר העיקרים הוא המשא ומתן הן במישורים והן בעקיפיים. מפני מה עלינו להטבים ולהסתפק בחכמים כל זמן שלא שמענו מפי הערבים, שהם טובנים למשא ומתן? עלינו להסביר לאו"מ, שכל החכמית פירושה - נסיגה לצבא ישראל וחתקדמות למצרים. המצרים אינם נטונים כלל. המצרים, שהם חברים באו"מ, הם שפלטו לארץ נגד החלטת או"מ, ועכשיו, כשצבא ישראל הודף אותם - מצווה עלינו או"מ את הנסיגה.

לדעתי, עלינו לאסר לאו"מ: אנו מביעים הסכמתנו

קודם כל למשא ומתן יחיד. זו החיה ז'סטטה. עלינו לאמר בגלוי ובמפורש,

שהגיעה הסעה להחיות לערבים בצורה גאה מזו שהתיחסנו עד עכשיו. הערבים

המיד מוויצית עם היהודים לא נטבו ואנו, אפילו לאחר שהקימונו מדינה --

מהחילים במעט לחזר אהריהם. אולי הגיעה הטעה, שגם אנו נאמר להם: עמכם

לא נטבו נילחם ונראה מי המנצח.

לפיכך נקבע, ראשית כל, שאנו מביעים הסכמתנו
 למשא ומתן. לכשיסכימו הערבים להיכנס למשא ומתן - נהיה מוכנים לדון על
 הקוים ועל נסיבה. הנסיון הוכיח לנו, שלא ידענו לשמור על הפרסטיג'ה שלנו,
 וחמיר נקטו הערבים לשון חריפה. מה הערובה בידינו, שהמצויים לא יכינו כוח
 כביר, יחד עם הפדינות האחרות, וינסו לחקוף אותנו, אפילו כשיש שטח מפורז?
 או"מ ודאי לא יתערב בדבו ולא ישלח צבא נגד הערבים. כל מאבק הוא דיפלומטי,
 ובמאבק כזה - גם עלינו להיות דיפלומטים.

מה ששייך לבריטים - אין אנו מגלים כאן אמריקה.
 בכל חקופת המאורעות הם נגדנו. עובדה זו אין בה כדי להמחירונו: הם נגדנו,
 הם אומרים זאת בגלוי. משכבר הסירו מסוה הבושה מעל פניהם.

הש"פ. ברנשטיין: השאלה בחלקת לשלושה חלקים: א) הניחות של

השטח הפוליטי; ב) מה להשיב; ג) מה לעשות.

מוכן, שהחלק השני והשלישי קשורים זה בזה. מחקבל הרושם, שקרה מקרה דאיני
 בשטח הפוליטי, זאת אומרת, האנגלים לשם "האו דאון" (ראוה) בעניין הנגב
 מבקשים את האמריקנים לצדם. אמנם אין אנו יודעים כיצד נחגלבלו הדברים
 ואין אנו יודעים, חשוב על כן, אם הסכמה זו מכילה גם אפשרות של פעולה
 צבאית, כלומר: שיחירו לאנגליה להכניס צבא לנגב. אין זה סן הנמנע. ואם
 אנו אומרים: האו"מ לא יתערב ולא יפעל במקרה זה - אין זו אלא הנחה ולא עוד.
 כרוך ומבורר, שאנו עומדים בחסי מ'פנח חסור בשם הפוליטי.

בשטח הארגומנציה אפשר לאמר, שהם פולשים,

אבל יש ארגומנט חשוב יותר, שער עכשיו לא השתמשנו בו: אחד הדברים המוזרים
 ביותר הוא, שבהוף גוף ביגלאומי יושבים אויבינו והם מזורבים בכל הטלחמה
 הזאת. הם גם משתתפים בהחלטה על שביתת נשק או על הפוגה, או על יאיות
 תחום מפורז - זהו אחד הדברים המוזרים ביותר. ירגומנט זה חזק לא פחות
 מהארגומנטים, שבהם אנו משתמשים לבני הפליטה, האו"מ לא עשה כלום כנגד
 הפליטה ומסיל חוצאותיה עלינו.

גם אני מטכית, שארגומנטציה בשלב כזה אין

לה כוח רב. אנו יכולים לסעון הרבה מענות, אבל אם באמת יש הסכסוך בין ה
האטריקנים להאנגלים בענין זה - הארגומנטציה לא תועיל ולא כלום.

אח כך - מה לעשות? כפי שאני מבין, לא

זו בלבד, שעלינו להחזיר תשובה - אנו גם נחבעים לעשות מעשה, כלומר: לסגת.

מר שרתוק מציע "נסיגה חלקית-טמלית". גם אני אריך להודות, שאיני מבין

את התועלת שבדבר ובאיזו מידה עשוי הוא לטפר מצננו. נניח, שניענה לתביעה

וזיסוג מסקום אחד. אם נעשה כן - יחכו להמשך. אם ההמשך לא יבוא - תהיה

זאת הפרת החלטת כאילו לא נסגנו. אילו חשבתי, שההצעה הזאת היא פתח

לאיזה מוצא, הייתי אומר: הן, אבל אינני רואה כך את הדברים. היום נסיג

אח האנשים אפונית מעזה ומחו - יחבצו נסיגה מסקומות אחרים. ובכן ישנן

כמה אפשרויות: לא להשיב כלל, או להשיב, שאין אנו יכולים לקבל את החלטת

מסעמים שונים או - לעשות מה שהוטל עלינו. אני גם מוכן לתחבולה, אבל

איני רואה תחבולה. אני בעד תשובה: אין אנו יכולים לקבל את החלטתך.

השן פ. דרזובליט: אין לי הרבה להוסיף על מה שנאמר כאן על-

ידי מר שפירא, כי דמו ומו קפלן. מה שעושה

עלי דושא במיוחד בטלגרטה - ואני רוצה להפנות תשומת לבכם לכך, זהו: אוסף

הידיעות מאטריקה, עמדת לובט וכן הסיחה של אצן, שהיתה, כנראה, עם נאיג

ארוחת הברית בפאריס. שם נאסר: "אם לא נכהג לפי הצעות באנץ' - לא יוכלו

האטריקנים לסייע יולינו בפתרון הסוגי, כראונם לעשות.

איני בטוח, שהפעם הסכנה לא גזולה יוחד.

על כל פנים איני בטוח כמד גריבנוים, שאלה הם דברי סרק. אפשר הן, אפשר

לצו. מכל מקום כמדומני, שהצעתך של מר שרתוק מחבלת על הדעת, אבל איני

מבין מהני מה אין הוא מבליח בהצעתו את הכבדתנו לשביחה נשק. לפי הניחות

שלך - היה לו להבליט נקודה זו. חוץ משא ומתן אפשר גם לדבר על תיקונים.

כיון שנקודה זו של הטכנה למשא ומתן לשם שביחה נשק ממושטטת - הייתי מציע

להבליטה כך: אנו מטכיתים למשא ומתן. חוץ משא ומתן נובל לדבר על תיקוני

קוים והנטיגה הסמלית. אם הנטיגה הזאת נראית בעיני מר שרתוק הכרחית - סבורני, שיש לעשות כן. יש דברים, שלגבם צריך לסמוך על אנשי המקצוע - הייתי מציע גם בעניני המשפט לסמוך על אנשי המקצוע! היות ומר שרתוק עומד על כך - לא הייתי מזלזל בדבר ואני רואה בו חיוב.

השך א. ספלן: אני רוצה לציין, שלא נכון מה שאומרים: המצויים אינם נתכעים לנטיגה, אותם מקזיפים ואותנו מסיגים. לפי המפה, אני רואה, שהמצדים עומדים אצל בארות-יצחק, כלומר - עליהם לסגת כמה קילומטרים. כנראה, שהכוונה העיקרית יותר משחיא לקידום המצויים הריהי לנטיגה שלנו.

דבר שני: כשאנו דנים על הענינים מנקודת-מבט צבאית - הרי יש לנו מושג, גם מר שרתוק כשהוא מדבר על דיו-טונויד הוא מוטיף, ובדין: "לברוק גם מכחינה צבאית", אבל בנוגע לנקודה הפוליטית - עם כל הכבוד, שאני רוחש לכל אחד מאתנו - צריכתי לאמר: הענין הוא לא ענינו כל מר שרתוק, אלא של האיש הזומד במערכת, ואם האיש הזה אינו מציע מה שאומר מר גרינבוים ולא מה שאומר מר בונשטיין ולא הנפתו של הרב מיטשן - אני סוכם על מר שרתוק.

מר שרתוק מציע לאמר דברים ברורים: להסביר, שלא נוכל לפנות את באר-שבע; לא נוכל לפנות את הנגב ולא נעזוב עמדותינו. גם הוא מציע לסגת ממקום אחד, שאינו השוב כל-כך בשבילנו, עד לקו הנמצא בטוחק שלושה קילומטרים מענה. סבור הוא, שעל-ידי כך נוכל להגביר את הירידות בלפינו ולזכות באפשרות של משא ומתן. איני רואה בכך לא עמדה וחריגה ולא עמדה פשרנית. הרב פישמן צירף ראשי תיבות הנזאמים: שפירא, קפלן ורודנבליס ונחקבל אצלו - "שקר"; אצלי זה מתקבל - "קשו". במצב זה יש לזעה לפעמים "לקשו קשרים".

הדין עם מר רטו, שאומר: לא חמיר אפשר ללכת "דוברי" - פעמים, בשעת הצורך ולפי המצב - יש לדעת גם ללכת בעקיפית.

כל התיאוריות, שנשמעו כאן: אם נחמיל להבח - גיטוג וגיטוג; אם נחמיל לדעת - נוד ונוד - כל אלה הם פסוקים יפים, אבל אין להם סייכות לענין.

הייתי רוצה לדעת איך נראים הדברים מנקודה-

ראוה צבאית. אני מקוה, שמחר נוכל לשמוע אינפורמציה מפי השליחים החוזרים מפאריס.

השן הרב י. מ. לוינ:

איני רואה להזור על דברים, שנאמרו כאן.

אשר לרמזים ולגוסטריקון - ייחבן, שיהא

לנו ליחן דין וחשבון על כך: עד כמה מדברים כאן רצינית ועד כמה הדברים הנאמרים כאן אינם רציניים.

בזמנו, כשלא האמנו בשום מניין, שאו"מ חרבו רצינית על סנקציות בנדנו, אמרתי: על הערבים לא יסילו סנקציות, עלינו יסילו. איני בטוח, שכענין זה כבר באנו לידי גמר, אך-על-פי שמו שרתוק כותב, שאין להניח, שיסילו עלינו סנקציות. העולם, סוף-סוף, אינו אידיאלי - יש אינסטרטים שונים, המתחלקים לשני גושים. רבים טבורים, שאנו נוטים לגוש השני. כאיך - יש לנו גם יחידים האוסרים: אל חרדקן אח עם ישואל לגוש ההוא, ואת היחידות הזאת עלינו לחזק.

המלחמה צוד לא נגמרה, ואין לבסל אותה במתי-

יד. אני מאמין בנסיים. נעשה לנו גם גדול וייעשו לנו נחים. צדיכים אנו נחים גם בימי שלום וגם בימי מלחמה, אבל "אין סומכים על הנם". לדעתי, עלינו להסכים להחלטה. לא מו שרתוק בלבד יושב שם - כולנו יושבים שם, ובמצב שדין מאד. הדברים אמורים לא רק במלחמה צבאית, אלא במלחמה צבאית ופוליטית כאחת. אם מו שרתוק מציע - אין ספק, שעלינו לקבל את ההצעה.

רציני לדעת אם החזרנו הסובה למטלת עבר-

הירדן ומה הן הידיעות בעניין?

השן י. גרינבוים:

אציע הצעה: כל זמן, שאין בטהון, שיחמיל

משא-ומתן רציני על שביחח נשק ואחר-כך על

שלום של קיום - אין אנו יכולים להחליט בשום אופן עמדתנו הצבאית.

ואש הממשלה ד. בן-גוריון: העיר לכמה דברים, שנאמרו כאן. הלכתי לשיבה זו בלי מסקנה. ואין מסקנה. ייתכן, שהדברים, שיביאו האנשים מפא"י תנו יסוד לחזק או לשנוח את המסקנות, אסיק על-פי הידיעות, שהגיעו אלינו עד עכשיו. אם לא יביעו ידיעות כאלה - יהא לנו להחליט על-פי הידוע לנו.

אעמוד על כמה ארגומנטים של חברים, שלפיהם

הם קובעים יחסם לענין. לדעתי, הארגומנטים האלה אינם מספיקים. מה הארגומנטים של פר ציזלינג? הוא אסר, שאנגליה ואמריקה עשו יז אחת בגרונד ומה שנעשה לא ישנה את הדבר (השר א. ציזלינג: לא כך אמרתי. אמרתי, שהמדיניות הרשמית של אמריקה ואנגליה מאוחדת. ועל המדיניות הרשמית אי-אפשר להשפיע). המקור היחיד, שדוע לי בענין, זהו נאמרו של סנה, שהסביר לפני מה יצא מההנהלה... מקור זה אינו מספיק, לדעתי. עובדה היא, שישנם חילוקי-דעות בין האמריקנים להנציגות עצמה ובין אמריקה לאנגליה, וגם בענין זה היו חילוקי-דעות. היו חילוקי דעות בענין הנוסח על הנגב ובענין הגליל, ואין אנו מתוייכים להכניסם בסידה אחת, בסעה שהם גופם אינם מכניסים עצמם בסירה אחת. על יסוד זה אסור לנו להסיק מסקנות. אין אנו צריכים לדחוף את אמריקה לזרועות אנגליה.

פר ברנשטיין חבוי, שאין כוח לארגומנטציה.

לדעתי אין בכלל ערך לנימוק. במידה מסויימת זה נכון. אין ערך מכריע לארגומנטציה, אבל לא הייתי אומר, שאין לה שום ערך (השר פ. ברנשטיין: יש לה ערך יחסי). אולם יש לה איזה ערך, ואמר באילו הנאים יש לה ערך. אין ערך לארגומנטציה לאויב. ארגומנטציה לכווין נגד עמדתו - אין לה שום ערך. הוא הוין לפאריס אל-חורי. לפעמים יש ערך לארגומנטציה לאדם, שהוא יריד או אהוד, או לפחות אינו אויב. אם תהכיר לאיש כזה, שהמעשה, שאהה עושה, נכון - ייתכן, שיחכים עמך. הסגב באו"ם הוא, שלא בולם כושבים ועומדים. בוויין מושבע וקומר, וארגומנטציה לא חשפיע עליו. על האמריקנים עלולה היא להשפיע, אם כי לא חמיד. אם הם סבורים, שזה אינטרט

חיוני שלהם - לא ישפיע עליהם שום ארגומנט. על צורת זה עלול להשפיע. והצופחים הם ידידינו, האינסוס שלחם הוא לעזור לנו והם עוזרים לנו בעניני עליה ועוד. הם רוצים בנצחוננו. ארגומנט נכון יש לו ערך ואין לכסלו.

מד גוינבורים טבור, שטעינו בהסכמתנו להפוגה בדרום. אני רוצה, בהכמה שלאחר מעשה, להראות, שלא היחה כאן טעות. ההפוגה נחנה לנו את הגליל. היוו וזה לאחר מעשה, הרי אפשר לאמר, ואומר למה נחנה לנו ההפוגה את הגליל: נניח, שהיינו משיבים בשלילה על הביעה או"מ. ואסום, כמה ימים אמרנו "לאו". לא השיבנו בחיוב, אך-על-פי שהיינו מחוייבים להשיב בחיוב. אחר-כך אמרנו "הן". נחבצנו לחזור לקוים הקודמים, זו הביעה של כאנץ' עכשיו. תאר לך, מד גוינבורים, שהדבר נחרש עד שלא הלכנו לגליל, ועלול היה להתרחש אילו קיבלנו, נגיה, את השיטה, שנאמר "לאו" ונמשיך להילחם. ייחבן, שהיינו נשכרים כיבוש עזה, לי ברור, שעזה לא תהיה בידינו אפילו נכבוש אותה אלך פעמים. לא יניחו אותה בידינו בשום אופן. דבר זה לא היה בהחלטת או"מ. זה הנמל היחיד על חוף הים הטייך לשם הערבי ולא יניחו לנו להמזיק בו. נניח, שהיינו נכבשים את עזה לזמן-מה. היחה באה פקודה למנוח ולא היינו נשמעים. אחר-כך היינו הולכים לגליל. ייחבן, שדבר זה היה מעכב הליכתנו לגליל, אבל נניח, שהיינו הולכים. היינו אוטובים, שאין אנו מסחשבים בדעת או"מ. מוכסחוי, שאחר-כך, אחרי מרידה באו"מ בענין הננו, היחה באה אותה הביעה בענין הגליל. כשהעידוחי תהילה לסר שפיוא, שהגליל בידינו, לא התכוונחי לבחינה אבאיה, אלא לבחינה מוליטית, הקנין נגמר. האויב, שיש לנו בעולם, זו אנגליה, הם לא רצו לאמר, שניסוג מהגליל. הם הציעו הצעה והחזירוה. ההצעה נדחחה ומירוש הרבר, שהקנין נגמר. ואני אומר לך, מד גוינבורים, שהגליל שקול כנגד עזה (הער י. גוינבורים: אין זה ענין עזה, אלא גירוש המצרים לכיני). הרחקתם עוד שני קילומטרים - אינה קובעת. החנהגוחנו בענין הננו נחנה לנו את הגליל וזו לא היחה טעות לאור המאורעות.

מד ברנשטיין אומר, שנעשה כל מה שאו"מ חובע, או שלא נעשה כלום. אם לא עושיה הכל - ממילא מורדים בהם. לכן, לא

נהיה נשכרים אם ניצנה לחביעות במקצת. גם דבר זה לא נכון, בין אלה, שקיבלו את ההחלטה הזאת, יש רצונות שונים. לא כל אלה, שהצביעו בעד ההחלטה, יש להם רצון אחד. רצון אחד יש לאנבלים ולערבים נגזנו. ולא עוד. אין שם אנשים, שיש להם רצון אחד. ויש כאלה, שלא היו רוצים להצביע בעד הענין. הם מכינים מה המצב: בשהיחה פלישה ערבית - לא אמרו כלום; וכשהיהודים נלחמים על חלק ארץ, שאו"מ נחן להם לפני שנה - כופים עליהם נסיגה, אבל ישנו לחץ מצד אנגליה ואמריקה ולכן הם מצביעים בעד ההחלטה הזאת. אם אפשר להסביר להם, שזה אכסורד - מפני מה לא לעשות כן?

הדבר החשוב בהצעת פסה שרחוק הוא, שהצבא, שיש לנו בנגב, היה בו תחילה. היה לנו צבא לפני ההקמה של י"ב תשרי. התקמנו כדי להביא לצבא אוכל. הצבא, שהיה תחילה בנגב, אינו אנוס לצאת, והם קיבלו החלטה מתוך אי-ידיעת הצובאות. אשו לבאר-שבע - זה ענין אחד. אני מדבר עכשיו על הוצאת הצבאות. הצבאות, שחדרו לנגב, חזרו. אני יודע, שחטיבה שלימה, שהובאה בסיוח לנגב - הוצאתה, וזו חטיבה 9, שהובאה מחגליל. היא הוחזרה לגליל והשתתפה בכיבוש הגליל. בחלק חשוב של פעולתנו זו יש אמת. לכן, אם לא תהיינה עובדות חדשות להבהרה המצב - זו צריכה להיות העמדה, לדעתי. אני מקבל ארגומנט אחד של פר איזלינג, בנוגע לפורשים. אם נבוא בארגומנט זה, שהפורשים שלנו ייכנסו לנגב - ייזאו מצב של הפקרות.

עוד הערה אחת בנוגע לארגומנט, שנשמע כאן, שצריך להישמע לאיש הנמצא במקום. אין חובה להישמע לאיש הנמצא במקום. מר שרזוק הוא לא בלבד האיש המנהל את המלוכה, הוא חבר הממשלה ויש לו דעה. כו שפירא יושב כאן ויש לו דעה מעלה. אילו ישב מר שפירא בפאזיס ודאי לא היה זו מדעתו. הומצאה לנו כאן דעתו של מר שרזוק. אם אין נימוק כנגד האיש הנמצא במקום - מקבלים דעתו. אבל אם יש לי שיקולים כנגדו - איני מחוייב לקבל דעת האיש הנמצא במקום. דבר זה אינו מחייב את הממשלה, כותר לחלוק על דעתו של מר שרזוק. אנו מתחשבים עם הצובאה,

שהוא יודע את הדבר, אבל, לדעתי, לא כל מה שנעשה שם קובע. ליגאל אמרתי, שישנם קשיים ועליו לבורר טיבם. אם הקשיים פסיכולוגיים, שאנשים כועסים עלינו - יכעסו, מה אנפח ליץ אבל אם הקשיים עלולים להזיק לנו, לגבי שטח או לגבי אפשרות של מלחמה - עלינו להביאם בחשבון.

לכשיחזור יגאל ושילוח עמו נשמע מהם דין-

וחשבון ונבורר אם אין האזה חרטה ומלאה יותר מזו הניתנת בטלגרמות, שנחקלו עד עכשיו. נחקבלה טלגרמה: "דאובן שילוח והטליח השני נחשכו מסיבות טכניות ויצאו הערב לדורך". כלומר, הם יחזרו מחר. יהא סיפק כידם לבוא לישיבה הממשלה אם חתיה מחר. אם על-ידי האותם לא יחדשו ראית דברים - נוכל להחליט על-פי הניירות הנמצאים בידנו. אני חושך בהצעה פו שותוק, אם הם לא יביאו האזה אהות של הדברים. איני רואה חסון בתווח צבאןחינו בקוים, שהוא מציין. דבר זה לא ישנה עתידנו בנגב. מסופקני אם השטח של חוף הים יהיה לנו ואם עזה חתיה יהודית. ומה חסן נסיגתנו זו למתנגדינו? - לבזוין אין היא נוחת כלום, אף לא לכאנץ'. יש אנשים הווציה בטובחנו, סהם במשלחת האמריקנית ומהם במשלחת הצרפתית. גם הם עשויים להיות קובעים בהכרעה הסופית ומבחינה זו נוחן לנו הדבר משהו. יוכלו לאמר, שהיתה כאן קבלת מרות סמלית: נסוגנו במקום זה. במקום אחר מודיעים אנו, שצבאןחינו היו בו לפני ארבעה בנובמבר ולא גוציאת מסם. זו ארצנו וזה עתידנו. ניתן את כל הארגומנטציה הצריכה לגופה. צעד זה מצדנו נותן אחיזה לאנשינו באו"ם, יש דבר, שעלינו להביאו בחשבון: אילו היתה זו מערכה אחרונה בנוגע לנגב ובה נבמר הענין - הארגומנטציה של מר גרינבוים בדין. אם יכדיחו אותנו לסגת בכוח - ניקנע. עכשיו משיבים אנו בשלילה, ואילו כשתשלח אמריקה צבא - נודיע, יאנו נכנעיה. אולם המצב הוא, שכל בעיית ארץ-ישראל עומדת לדיון. איני מקבל דעה מר גרינבוים ביחס לירושלים והנגב. אולם נכון, שגורל ירושלים עומד עוד להחתיך: (ענין הפרוזדור, אם יחנו או לא יתנו פרוזדור; ב) ירושלים החדשה חתיה לנו או לא חתיה לנו; ג) אם העיר העתיקה תחיה לעבדאללה; ד) אם חתיה איננונציונליזציה של העיר. ישנן

אמטריות שונות. דבר זה לא ייחחק על שולחן צבאי. ולא זו בלבד: יש עוד שאלות אוניברסאליות רבות. עדיין הן עומדות להכרעה וייחכן, שתעמודנה להכרעה בעוד שבוע ימים. אפילו ירוננו בעצרת על ארץ-ישראל - יהיה כרך מסיכולוגי-מוטרי לקבלה סמלית של צו או"מ.

מה שמציע סר שרזוק זו קבלה סמלית, שלמעשה

דוחה כל החביעות. אולם יש ערך לקבלה סמלית, כמו שבפוליטיקה יש ערך למיקציה. לכן ההצעה בכללה נראית לי לאור המצב הירוע לנו.

לא נכונה הגישה של הרב פישמן, שנסוגה גוררת

נסיגה. אנו נסוגים כאן משחח של שני קילומטרים, שאינו תיוני בשבילנו. את עזה לא יחזרו לנו אפילו נכבוש אותה. זה ענין סמלי בלבד. את הנגב אין אנו יכולים לעזוב - זו ארץ-ישראל.

ואם יעמדו על חביעתם?

הסר ב. ש. שיטורית:

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אם ישלחו צבא - נעזוב את כל ארץ-ישראל. אם יעמדו בכוח על חביעתם - לא נעמוד בפניהם בכוח. אם יסתמקו בדיבורים - נעמוד בפניהם.

אם חברי הממשלה מוכנים להתאסף סמוך בבוקר -

לא נקבל לפי שעה שום מסקנה.

אין בטחון, שהשליחים יחזרו בזמן. אני מציע,

הסר ה. שפירא:

שנקבל ככשיו החלטה. אם יחזרו סמוך - תחכנס

הממשלה, אם סר בן-גוריון, לאחר שיטמטע את הדין וחשבון שלהם, יראה אורך כדיון חדש.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: לכתיחזרו - יהיה צורך לכנס את הממשלה כדי

לשמע דין-וחשבון.

השר א. ציזלינג:

סחר בבוקר יש ישיבה עם הפורטנרים, שיבואו
 מכל הארץ. חברי השו"ס הוזמנו לישיבה זו
 ואינני יודע אם הם מתכוונים להשתתף בה. אני מציע, שישבת הממשלה תהיה
 בבוקר או בשעה 1 אחרי-הצהרים, על כל פנים לא בשעה 10 בבוקר, אותה שעה
 מתכנסת הישיבה עם הפורטנרים.

ה ח ל י ט י ם להחכם שוב לדיון למחר בשעה 12.30, לשם קבלת החלטה
 לאחר שמיעת השליחים.

ג. חוצאות ספקר-התושבים

השר י. גריןברום:

לפי המפקד ישנם בארץ 713.000 יהודים.
 ערבים, פרט לגליל הצפוני - 69.000. החלוקה
 לפי הערים ונקודות ההתישבות: בירושלים - 68.700 (מלבד צבא); בחל-אביב -
 213.000; בחיפה - 90.900; במבדיה - 5.000; בצפת - 2.000; בפתח-תקוה -
 23.000; ברחובות - 8.000; בראשון-לציון - 9.900; בחולון - 7.900;
 ברמת-גן - 15.400; בבני-ברק - 10.300; יבנעתיים - 8.300; בהרצליה -
 4.900; בכפר סבא - 4.400; בנתניה - 7.600; בגדרה - 7.500; כל המספרים
 שקראתי ושאלתם אינם כוללים את הצבא.

ביהודה והדרום (נקודות חקלאיות על פי רוב)
 - 19.200; בעמק תפר והסוון - 53.800; בעמק יזרעאל וניה-שאן - 22.800;
 בסביבת חיפה (כלומר, עמק זבולון וכו') - 19.200; עמק הירדן והגליל -
 13.200; בסך-הכל - 616.300; אנשי צבא - 96.500 ערבים, כלומר - לא-
 יהודים: בנצרת - 16.800; בחיפה - 2.900; ביפו - 3.700; בלוד ורמלה -
 2.600; בבתרים: בירושלית וסביבתה - 1.900; בסביבת חיפה-שפרעם -
 23.500; בגליל החתום - 16.600; בגליל העליון כמעט שלא נשתתפו ערבים -
 בסך-הכל 500. במקומות אחרים - 100, לא-יהודים בסך הכל - 68.600.

לפי כל החישובים הסטטיסטיים המספרים שנחשבו

מחאימים לכל האומדנות הסטטיסטיות של ממשלת המנדט, ולא של הסוכנות היהודית... כלומר, האגדה, שבשנת 1931 רכזו יהודים לא נפקדו - אין בה אמת.

אפשר ונפלו כאן טעויות, אבל זה לא מעלה ולא פוריד. צריך להביא בחשבון עוד 10,000 יהודים שיצאו מן הארץ בזמן המלחמה (השר פ. שפירא: על-מנת לחזור). הם נמצאים עכשיו בחוץ-לארץ וכמו כן חלק מהם יחזרו. אפשר לאמר, שיש בארץ 720,000 ועוד כמה אלפים יהודים. זה המצב בחאריך 8 בנובמבר, שנת 1948.

לפי דעתם של אנשי הסטטיסטיקה מספר הנוחים היהודים יהיה בין 450,000 ל-480,000. בין הערבים יהיו, בנואה, 30,000-35,000 בודים. זו ההערכה ועדיין אי-אפשר לדעת אם המספר המדויק. עוסקים עכשיו בדיסוס הבודים, לכשנקבל את הדימום - נוכל לדעת בדיוק. אני רוצה לקבל תשובת הממשלה על השאלה אם לדעתם את החוצאות. הצעת אנשי הסטטיסטיקה, שהסכמה לה, היא לפורט. כמובן, נפורט חשבון הכולל את הצבא, שכירושלים יגיע מספר החושבים ל-80,000 כמעט. וכך בחל-אביב, יפו וכו'. מובן, שחיעשינה ההשוואה להשנים הקודמות. ההצעה היא, שפורט לאנשי הצבא נפורט כל המספרים כלליים.

השר א. ציזלינג

אשאל שאלה: את שר הבטחון במיוחד. אם נפורט את מספרל התושבים בערים, צריך לפורט גם את מספר התושבים ביישובים הקטנים. בצורה זו יפורטו בהדרגה המספרים של כל נקודות הישוב. הירוש הדבר, שאומרים לנו לאוייב מה המצב בגבולות, מה גודל היישובים. אמנם אינך מחלק את המספרים בין צבא ללא-צבא, אבל אתה מפורט כמה אנשי היישוב יש לנו בגב, כמה באיזור הגליל וכמה בעמק הירדן.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: לא כדאי לפורט את המספרים כיהט לרדוח הארץ בלבד.

השר י. גרינבוים:

אני מציע לפרסם את מספוי התושבים בערים הגדולות בלבד. על שאר המקומות יהודים

מספר כולל.

השר ד. דמז:

אני רוצה לשאול אם אפשר להניח, שמספר גדול של תושבים לא התפקד.

השר י. גרינבוים:

לא. מספר קטן לא התפקד וזה לא מעלה ולא מוריד.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

אני התפקדתי בגבעה. אם אשתי ובתי לא יצאו לפקוד ועובדה היא, שהן לא בפקדו ואיני יכול להכין מפני זה. אבל לא נטפל עכשיו בכך.

השר הרב י. ל. פישמן:

איני מבין מפני מה צריך לפרסם את כל הפוסטים יש לפרסם כמה בעלי זכות-בחירה מבין הגמקדים

ולהסתפק בכך.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

איך אפשר להעלים תוצאות המפקד?

השר י. גרינבוים:

אם לא תפורסמה התוצאות - יעשה הדבר ויחטט דע.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

אני מדבר חסיד על 700,000 יהודים העומדים בפני 30,000,000 ערבים.

השר מ. שפירא:

ביחסנו חסיד טענותינו ביחס לבלתי ליגליים על מספוי התוכנות. אמונו, שבסוף שנת 1947 היו בארץ 660,000 יהודים. בינתיים ובנסו לארץ 77,000 יהודים (עד 8 בנובמבר). עם הגידול הטבעי נוספו עוד 15,000.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

דבר זה מוכיח, שהמספר 660,000 לא היה נכון. אומדנת הטוכנות לא הייתה נכונה ואומדנת

הממשלה נכונה הייתה.

השר י. גרינבוים: לפי אזהרות ממשלה המאזראט, בסוף שנת 1946, היו בארץ 600,000 יהודים. לפי אומדנה הסוכנות - 625,000. הויבוי הסכמי בשנים 1947-48 - 19,000. עודף הנכנסים על היוצאים - 83,000. כלומר, יש להוסיף 102,000. לפי האומדנה המחמשת, אם נוסיף 102,000 לפי אומדנה הממשלה, יהיה הספר 710,000. אם לפי אומדנה הסוכנות - 727,000. לפי המפקד, שנעשה עכשיו, מספר החובשים הוא 713,000. אם נוסיף את הנמצאים בחוץ-לארץ ישתווה הספר פחות או יותר עם אומדנה הסוכנות היהודית.

השר מ. שפירא: צריך להביא בחשבון את השבויים וההרוגים. אני מקבל את דברי סר ציזלינג בחלקם. יש להוסס את מהפר הושבי הערים הגדולות בלבד, ולא את כל המטפריים.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אני בעד פירוטם סך הכל בלבד. אין לנו רשאים להוסס פירוט המטפריים עד לאחרי גמר הדיונים באו"מ. אם יבנו את מספר החובשים בערים הגדולות מהמספר הכללי יוכלו לושב כמה יהודים ישנם בנגב, שהוא שני שלישים של הארץ ויווכחו, שאין בו אלא כמה אלפים ולא יבינו מפני מה עושים אנו את הועש הגדול כהמת מספר מסן של חובשים.

השר י. גרינבוים: ההעניינות בתוצאות המפקד גדולה מאוד. באים אצלנו עתונאים מארצות חוץ ומבקשים את המטפריים ושואלים שאלות שונות. אי-אפשר להעלים מהם תוצאות המפקד.

השר א. ציזלינג: אפשר לאמר, שמנימוקים צבאיים לא נפרטם ממטפריים מכורסיתם.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: נפרטם סך-הכל של מספר היהודים וסך הכל של לא-יהודים, וזה הכל. בשבאנו לתמוע מוזן לירושלים אסונו, שיש בה 112,000 חובשים ונמ משה כך לא כדאי לפרטם עכשיו פרטיים.

השר ס. שפירא:

אני מציע להוסיף לדין וחשבון, שמספר מסויים של חושבים לא החפדו ואנו נראג, שגם הם יתפקדו. אטכיר את האורך בכך: בעולם בחבל הרושם, שאנו מחקרים השנה ל-800,000. למעשה מחקרים אנו ל-760,000. זה עתה אמו לנו סך בן-גורליון, שגנים ממשיחתו לא החפדו. אני מניח, שישנם עוד כאלה. סבורני, שלשם הזהירות חשוב, שנכניס את הפסוק הזה.

השר ב. ש. שיטריח:

אני מצטער מאד, שמתוך חישובים כספיים לא יצא לפועל דבר, שהשקענו בו טרחה טובה. הבינונו שאלון, שעל פיו היינו יכולים לדעת בקירוב מספר הערבים, שעזבו את הארץ. רכז זה היה נקבע על-פי שאלות המכוונות לכל כשפתח היושבת בארץ, כמה מקורבים יצאו מן הארץ.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: למה לנו כל הענין הזה? אסור לעשות מפקד כזה.

אין זה מפקד אלא שמישה בעשירה פעורבים.

ס ח ל י ס י ה לא לפוסט אלא אה החכום הכללי של מטפרי היהודים והלא-יהודים בלא פירוט של ערים וחבלי-ארץ.

ד. המצב בקטיףהשר א. ציולינג:

אני רוצה להעמיד את חברי הממשלה על המצב, שעלול להיווצר בחלק חשוב זה של המשק הארצישראל. הקטיף עמד להתחיל ב-15 בחודש זה, כלומר - שלשום. הוא מתחיל השנה באיחור של חודש ימים כמעט, לגבי השנים שעברו. האיחור לא נגרם כחמת פיגורים מצד המפעלה, אז כחמת פיגורים שונים, אלא מחמת המשא והמתן בחוץ-לארץ על עניני מכירה וכו'. היו קשיים רבים בשטח ארגון עניני הקטיף, שכדי להתגבר עליהם היה צורך, קודם כל, בכוחות מרובים של אנשי המשק, הפועלים, הממשלה והסוכנות. סבורני, שהתקבצונו לסיפוקם הכלא של

הצרכים. הצבא עושה פחות או יותר חובתו לפטור עובדים לקסיף. קדיין לא
 מוצאנו מהסכנה של מחסור בעובדים, אולם לא העמידנו בפני הסכנה של מחסור
 בעובדים. הסידורים, שנעשו לפי החלטות הישיבות המשותפות עם הסוכנות
 היהודית, יוצרים בסיס לאפשרויות של אספקת פועלים לביצוע עבודת הקטיף
 במושבות השונות, גם לפי האיזוויט ולא במספר כולל בלבד.

לפי ההערכה אנו צריכים 7,000 קוטפי פנים. לפי
 המצב נראה, שאפשר לספק כל העובדים, שהקטיף צריך להם. לאחר שפינוה הצבא
 מחנה אחד, שהיה חשוב לנו לשיכון העובדים - מחנה באר-יעקב, אפשר למצוא
 הסדר לפנינו. משרד התחבורה עושה מאמצים לסידור ההובלה, הן על-ידי
 רכבת והן על-ידי מכוניות. איני אומר, שהגל הזמן כבר, אבל לפי המצב
 אפשר לבצע את העבודה. לרובנה, מבחינת כוח העבודה, באים בחשבון ערבים,
 נוער סגויים, צבא. אין חשש, שלא נוכל להוציא את העבודה לפועל. גם מבחינת
 השווקים נמצאים אנו במצב מאודן המוח או יותר. היו בענין משברים כפולות.
 היה זמן, שחששנו, שלא יהיה שוק לפני. אחר-כך היה זמן, שחששנו שהשוק
 בדוץ-לארץ לא יניח פרי ליזכי החזונה והתעשייה בארץ. לי לא הייתה הרגשה
 כזו, אבל בין הפרדטנים שרר מצב-רוח כזה. מתבוד, שאפשר להסדיר גם אספקת
 לצרכי השוק המקומי ולצרכי התעשייה ולדאוג להפודסן, שיקבל את שלו לפי
 הסוכנות.

השקענו בענין מלאכה מרובה. כל אחד בשלו
 ובקנין הכללי. זבעאם, עד לבקודה זו כל הצדדים מודים, שהענין בטוב מסודר
 ואפשר להתחיל בקסיף. מודים גם הפרדטנים. הפרדטנים העלו בשבועות
 האחרונים ענין ביצוע עבודת הקסיף. לא עזרו שאלת העבודה המקצועית,
 שהיא בידי בעלי המקצוע. אלא עבודת הקסיף. הם נוחחו מהעבודה, שאלפי
 פועלים ייכנסו לעבודה בלי נסיון העבודה קסיף בארץ. ואמנם כך הוא המצב:
 60% ואפשר 70% מהקוטפים לא היו מיפיהם במוחבה. האיש הוא למיעוט פריזון
 העבודה. אחזנו באמצעים כדי להבטיח פריזון העבודה והענין הובא לדיון
 גם לממשלה. הוחלט להקים הנהלה פרוכזת בהשתתפות של הגוומים ולטנות

300-400 מדריכים, מדריך לכל קבוצת-פועלים. הבטחנו טיידורים, שקבוצות הפועלים תהיינה קבועות עד כמה שאפשר. גם תבחינת האוק דאגנו. סדר התרזה והבידול הוציא חוק מיוחד, ואנו מארגנים ודואגים, שמאיה ככל האפשר החדוכה יעילה. דבר זה עשור במסגרת עובדים קבועה. כלומר, הפועל, שילמד שבוע לקסוף, יוכל להמשיך בקטיף ולא יחליטו אותו. דבר זה כרוך בהשיוח שיכון הפועדים וזכויות עובדים למסומות-עבודה קבועים ויציבה. אנו עוסקים בכך סמוך הבטחה האינטוסיים של הקטיף.

הפועדים התעקשו בעמרה אחת: הם חובעים

אחריות ל"הגב" - למחיר חיבת פרי. הם מוכנים לשלם שכר העבודה של הפועל שסכנו. אין ויכוח בין הפועלים להמנדטנים על גובה שכר העובד. אולם הם מוכנים, הנישהו צריך להיות אחראי, שהוצאות הקטיף לא יעלו יותר מ-20 או 25 גרוש לחיבה. אם לא כן - יחוב הפועל. הם חובעים התחייבות על פריון העבודה. (השו י. גרינבוים: יש בטהון, שבמסך הזמן לא יעלו הפועלים שכר העבודה) לא נקבעו חוקים כאלה, אולם אין הנחה, שהפועלים יעלו שכר העבודה. לא היה שטא וכהן על כך, לא נחבעה התחייבות ולא נוכד על כך. אם אתה שואל אותי בענין, אני טכוו, הזה חלוי ביוקר החייב. שכר העבודה עכשיו הוא 1,400 ל"י ליום.

הפועדים הציעו: עבודה קבלנית של הפועלים.

הפועלים דחו. הפועדים רצו, שתק"ל, המוסד הקבלני של ההסתדרות, יקבל את כל עבודת הקטיף על אחריותו. תק"ל אינו מקבל. הוא טוען, שבבחינת האינטרס שלו מעוניין הוא בכך, אולם אין לו מנגנון כדי להשתלט על מתק, שהיה כולו לא-יהודי וחלק גדול ממנו נבנה על-ידי עבודה ערבית. הוא הודיע, שמקבל אחריות על מחצית הפרי בערך, על שנים זמאי מיליון חיבה. הפועדים חובעים אחריות על הכל, ואט לאו - מקבל הממשלה את האחריות על החוצאות אף תקבע קרן, שטבאים שילינג לכל חינה. הקרן צריכה להבטיח שלושה מיליון חיבה. טוץ טטלה, שתק"ל קיבלה עליה, וסירוש הדבר סכום של 600,000 לירה. תק"ל אינו חובב ערבות. כסניסו לבורעם תק"ל אולי יסכים לקבל כתנאי,

פירוש הדבר ערעור כל המסק שלנו. האוצר הודיע, שהוא סוכן לדון בסוף הפונה, לא בענין זה, אלא בדרך כלל, על אפשרות של הטבת מצב הפרדסנים בצורות שונות. אני מטעים בהחלט לדעת האוצר.

הדבר האחר, שיכולתי לאמר לפרדסנים בדבר סוספן, הוא, שמבקשים אותם להיכנס לעבודה על יהוד מה שנקבע, ולאחר חודש, עם מילוי ההזמנה להב הסולד, נחזור גרונן במצב. מהיום עד שמונה בדאסבר ישנה חשיבות גדולה לכמות הפרי, שחוצה מהארץ. בדרך כלל עד תאריך זה מוציאים מהארץ 20% מן המרי. השנה לא נגיע אמילו ל-15% מהכמות ואנו רוצים להגיע ל-13%. אם לא נחזיל עכשיו בעבודת הקטיף, הרי כל יום קובע. כל יום צריך לקטוף כמות מסויימת של מרי. אם יחבור, שהודחתם של הפרדסנים יש לה יסוד, נחזור ונבדוק לאחר חודש את המצב.

השבנו, שעמדנו זו תפק את הפרדסנים, אבל עד היום לא סברו ולא שבלו. נחמי הוראה להתחיל בקטיף, אבל איני מקפיד על הביצוע. עשיתי את הדבר כדי להטיל עליהם את האחריות. מובטחני, שרובת המכוייץ של הפרדסנים סוכנים להתחיל בקטיף. ומובטחני מאידך, שצויה הכבנה, שאטימת הפרדסנים עלולה להחליט על אולטימטום לממשלה ואינם נכבדים לעבודה (עליכם לדעת, שיש הבול בין אסיפת פרדסנים לבין הפרדסנים בהזוניהם). מנמיצים מרדסנים שונים המביעים ריגום לחורך ומציעים, שנקבל עלינו אחריות. עלולים אנו לעמוד בפני משבו, שיהיה בראש וראשונה משבו הפרדסנים. לפיכך רציתי להודיע לחברי הממשלה את המצב.

לא היו חילוקי-דעות בין אנשי המשודים השונים, שחלו בענין. אם מישהו מאברי הממשלה טבור, שיש דרך אחרת לפתרון הבעיה - יציע אותה ואולי נוכל להשתמש בה מהר, בכינוס הפרדסנים.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אתה רוצה שיהו מהממשלה בעניןך

הקד א. ציולינג: לא. וציתי לטעור אינפורמציה על המצב.

שיהיו לו פועלים טובים - הודיע, שיעשה את העבודה יומית ולא בקבלנות; שניה, נתכדדו בלטכה, שאין מקוט לסידור פועלים נבחרים. הדבר לא ניתן לביצוע מבחינה טכנית.

התאחדות האכרים נחנה הודאה לא להתחיל

בעבודת הקסיף. במסיבה מנימיה יכולני לגלות את הנימוקים: א) מצב הפרדסנות מסוכן והפזר; ב) יש פחד של מעבר מעבודה ערבית לעבודה לא-ערבית; ג) כל הדברים, שסיפורי כאן עליהם, שמצאו סידורם, הפורטניס לא האמינו שיסודו ובמשך החודש האחרון חלו ביניהם תנויות של יאוש וסבורים היו, שלא יסודו שום דבר. מתוך כך נוצר אצלם סצב-דוח פסיכולוגי מסוייה. אמרתי להם, שהגיעו למצב, שאריך לדון על הענין מבחינה פסיכולוגית ולא מתיקה.

מד דוקה אינו באוץ. סלברפתי לו, שיחזור מיד. עדיין לא חזר. הבר המשלח השני נסע לאמריקה כחבר במשלח אחרת בענין הפרדסנות ואדיטב נסע גם הוא לאמריקה. באי-כוח נציגי הפרדסנות היושבים עמנו במועצה השיווק מבינים את הענין. איך הם יכולים לאמר דבריהם בקול דם, אבל במסיבה מנימיה יכולני לאמר, שהם מבינים, שהדין עמנו. איש המייצג את האכרות, העובד במשדד ההקלאות - מד הירש, הסכים יפה את הענין, כוכן לגשת לעבודה. הסוחרים מוכנים להתחיל בקסיף לפי הוראות מועצת השיווק. החח לחץ של התאחדות האכרים החלים "פרדס סינדיקט" לא להתחיל בקסיף. הואיל והוא החליט כך - אין הסוחרים יכולים להיפרד מהחבורה. אכן, איני לוחץ על המשק ההסתדרותי, שיתחיל בקסיף, כדי לא ליצור משבר. זה המצב ולפיכך לא בחיליים בעבודה.

לפני שבוע הוחלט לכנס למחר כינוס ארצי

של הפרדסנים. אני הניה, שכינוס זה יהיה רוגש. סבורים היינו ברוב האחרון, שהענין מסודר. קראנו למועצת השיווק, למד קמלן ולנציגו של סר בונשטיין וסבורים היינו, שהענין נגמר. אבל לא כך היה מעשה.

אחה מבליצוניהם, שהאוצר דחה אותה בכל תוקף,

ולדעתי בדין, שיהנו להם הפרשי וולוטה בין הליוה האנגליה לישראלית.

ה. מתן סמכות לוועדה החקירה

השר פ. רוזנבליט: התחלנו לרדוף בענין בישיבה האחרונה והחלט לפתוח עכשיו בדיון. הצעתי תקנות לשעה-חידום, שיחנו לוועדה זו, שנבחרה לחקור בענין הערבים, סמסוס חוקי. איני יודע אם כל החברים השתתפו בישיבה הקודמת. הסברתי, שהחוק הקיים, פקודת ועדות חקירה, אינו הולט את הענין. לפי חוק זה צריך לפרסם את ה"טרמס אופ רפרנט", והחוק נותן אפשרות לפעורבים בדבר להיות מיוצגים על-ידי עורכי-דין. אחם קיבלתם את התקנות האלה, הנותנות לוועדה סמטוס חוקי, אפשרות להזמין עדים, להשביעם, לגבות עדותם ולהיכ אוחם. החוק הזה מחזק את עמדת הועדה.

הענין הזה רציני מאד. היום שפענו עד אחד ונזכחנו שוב פה רצינית הבעיה. הגענו לאישור התקנות, אך-על-פי שהיתה התנגדות מצד אחד החברים. אני רואה תקנות אלה הכרחיות ורצוני לשמוע, קודם כל, טענות החברים' כנגדן.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אני מתנגד לחוקה זו. זו חוקה אחרת לגמרי ולא כמדובר בינינו. אמרנו, ששלושה חברי הממשלה יבררו את הענינים, יחקרו מה עשה הצבא בערבים בדרום ובצפון. צריכני להביע השתוממותי, ששלושת חברי הממשלה לא עשו כן במשך שבוע ימים. ענין כזה אסור לדחוחו סכסה טעמים. במשך הזמן נסחים דברים רבים, וקשה להעמידם על אשורם. אם הדבר צריך בדיקה - ירעו מיד, שהפעולה נעשית וישנה עין צופיה. אולם, אם עובר שבוע, שבועיים ולא נעשה שום דבר - עלול להיות כיבוש במקום אחר והמעשים יחורשו. לא היה שום יסוד לשלושה חברים לא לעשות פה שהוטל עליהם.

בינתיים, ראש המטה, בלי ידיעה על קיום הועדה, שמע על שני מעשים, שנעשו בכפר אחד בדרום ובכפר אחד בצפון, והטיל על אחד מאנשי המטה לברוק את הדברים. בינתיים קיבלתי גם אני חוספת הוטר סשו המשטרה והסצאתי אוחו לבריקה ליושב ראש הועדה ולראש המטה.

איני מבין ספני מה לא עשו חברי הועדה שום דבר בטשן עשרה ימים. הצעת-חוק זו (נספח 54) היא דבר חדש ואינו מתאים לדברים, שנאמרו כאן בישיבה, שקבעה את הועדה. לא קבענו כאן ועדה חוקית, שתחקור את מצב הערבים בארץ-ישראל. אמרנו, שועדה זו יכולה להזמין אנשים לבירור ולעדות. אם יהיה צורך בועדה חוקית לחקירה מצב הערבים בארץ - נדון בהרכב הועדה. אני מתנגד לועדה כזאת, אולם אם כך המצב, אני מציע לבחור באיש אחד בלבד, שיעסוק בעניין, או בועדה של חמשה.

אני מתנגד לחוקה המוצעת כאן, זה דבר משונה. איש לא יבין לפה אנו מתכוונים. החלטנו רבו ברור. חברי הועדה ידעו מה בוטל עליהם ולא עשו עבודתם. אולם פירסמו חוק העומד בזכות עצמו ולא בזכות מה שדובר כאן. מה החקור הועדה? הרי חוק זה צריך להתפרסם במועצת המדינה, צריך להתפרסם בעתון הרשמי ובמועצת המדינה ישאלו: אם כן, מה מצב הערבים? מה חוצאת החקירה? ישיבו להם, שהכוונה לא למצב הערבים. ישאלו שוב: אם כן, לפה הכוונה? הדין וחשבון היכן הוא? הועדה רצתה לעשות אידו פעולה, וחוקה חוק, שמשמעותו אחת לגמרי. היא יצאה תיאוריות, שלפיהן כל האנשים בחוק פטלוח. הועדה לא הזמינה שום אדם לחקירה.

הבר הועדה אין לו זכות לפסול את ראש המטה או את חיים לסקוב, שנשלח על ידו לברוק את המצב. מה יטוד יש לך, מר רוזנבלים, לא להאמין לראש המטה, וספני מה לא קראת לוי? הוסל עליך דבר מסויים ולא עשיתו. החוק הזה אינו שייך לעניין. אין אנו צריכים ועדה כזאת ולא פרוצדורה זאת. כל הדבר משונה מאד ועלול להימשך שנים, ואנו צריכים פעולה מהירה.

אני מקוה, שהמטה עצמו יעשה משהו, דיברתי עם מפקד החזית והוא הודיע, שהעמיד מפקד אחד למשפט. בדיקו ומצאו, שמפקד זה חייב במשהו ביחס לדברים, שנעשו בכפר חולה. (כפר זה נמצא מחוץ לגבולות הארץ).

אני שולל את החוק המוצע כאן לאישור, זה חוק משונה. אין אדם מבין מה בוונחו. אני מתנגד למסירה סמכות לועדה זו לחקור פרים ולאסור אנשים.

השר י. גרינבוים:

אני חמיס דעה עם סר בן-גוריון בנוגע לעצם

הענין. איני סבור, שדברים כאלה יכולים

להיעשות על-ידי חוק. על יסוד החוק צריך לפרסם את הדין וחשבון, ועד כמה ששפתי לא נוכל לפרסמו. דברים כאלה אינם נעשים בשום מקום על יסוד חוק.

זה ענין של הממשלה: היא מחליטה, מוציאה לפועל את ההחלטה ועושה את החקירה קודם כל לעצמה, כדי לדון בה אמצעים לנקוט להמניע סכנים כאלה.

אולם אני מבין, במידה מסויימת, איך הגיעו

חברי הועדה לידי יצירת חוק זה. וכאן אני פונה אליך, סר בן-גוריון,

הנסיון הורה, שבחקירה כזאת, אם אינה על יסוד פקודה של המטה - אין אחת

מקבל תשובות. דבר זה יכולני לאמר על יסוד נסיון, שהיה לי בסוכנות,

אני סורה, שבנוגע לממשלה אפשר מצב אחר מזה, שהיה בסוכנות לגבי ה"הגנה".

משעשינו בסוכנות חקירה בנוגע ל"הגנה" בענין חיפה, באתי קודם כל בדברים

עם המטה וקיבלתי מראש המטה הודעה, שהוא מצדו יעשה כל מה שבירד כדי להקל

על מהלך החקירה. בדרך זו אפשר היה לקבל את כל האינפורמציה, את כל

התשובות לשאלות ששאלנו.

אני סבור, שדי לנו, אם סר בן-גוריון, כהורה

שר הבטחון, יתן פקודה להיענות לוועדת החקירה ולהחזיר חשבוות על כל

השאלות בלי להשתמש באמתלה, שאין להחזיר תשובה מטעמים צבאיים. אם ייעשה

הדבר הזה - עלול להיוצר מצב אחר מזה שנתקלנו בו עד עכשיו. סר בן-גוריון

עצמו אינו צריך לחת את הפקודה. הוא צריך לתת הודאה וראש המטה יפרסם

את הפקודה. במצב כזה ייתכן, שהועדה תוכל לעשות את החקירה.

עלינו למהר את החקירה וצריך למסור לממשלה

קודם כל דין וחשבון והיא תדון בו. אין צורך בחוקה זו ובכל המנגנון

הכבד, הסטיל אחריות גדולה והמחייב לדון בפומבי בכל ענין ולפרסם את

הדין וחשבון. בכך ייוצר מצב, שכל אויבינו וכל העוולות העויינות לנו

ינצלו את הדבר לטובתם.

אני התנגדתי סלכחחילה לועדות. אני שולל
 גם את ההצעה, שיהיה שר אחד ממונה על הדבר או ועדה של חמשה שרים. אני
 שולל קביעה חוקה בענין, שתגורר פרטום הדבר. זה ענין שלנו, של
 האדמיניסטרציה, של הממשלה, שצריכה לחקור ולרעת מה היה הסאב ולפי זה
 להוציא סכנות על האמצעים, שיש לנקוט.

השר ס. בנטוב: ייתכן, שאנשים שונים יש להם מושגים שונים

על יעילות חקירה. ייתכן, שבמשרד הבטחון

החקירה היא במהירות רבה. יודעים אנו, למשל, באיזו מהירות נעשית החקירה
 ביחס לרצח ברנאדוט (רה"מ ד. בן-גוריון): היא נעשית במהירות גדולה מאד.
 על התוצאות אין קבלן). ייתכן, שבמשרד הבטחון נעשית החקירה במהירות רבה,
 אבל אין אנו חשים בכך. ייתכן, ששלושת חברי הממשלה, שנבחרו לוועדה זו,
 אינם משהרים כל כך ועדיין לא הגיעו לתוצאות, שהגיעו אליהן במשרד הבטחון
 על-ידי הקירותיהם. אולם אי-אפשר לאמר, שאין אנו עושים כלום. אנו
 אוספים את החומר. קודם כל רושמים אנו רשימות המקרים והאנשים, שצריכים
 להעיד. עלינו לדעת ממי צריך לגבות עדות ביחס לכל מקרה. שנית, נעשה
 נסיון להזמין עדים והשותינו בחקיימו: הוזמן ראש המטה. הוא הודיע,
 שאינו סוכן. אמר, שעלינו לחכות עוד כמה ימים, אין הוא יכול להעיד עכשיו
 (רה"מ ד. בן-גוריון: זו כל השוכחות? אתה כוסר בדיוקן?) הוא אמר, שרוצה
 להיות מצויד בכל החומר והדבר יימשך עוד כמה ימים. שלשום בקשנו את המטה
 להזמין את מפקד חזית הצפון וקצין המבצעים שלו. נאמר לנו, שצריכים הם
 הוראה מיוחדת משר הבטחון. בלי הוראה אינם יכולים להופיע. והביעו משאלה,
 שיעידו לאחר עדותו של ראש המטה.

כנראה, הענין אינו פשוט כל כך. בלא סמכות

מסויימת, קשה לך לעשות חובתך. בקשיים אלה ניהקלנו כשפנינו לצמרת.
 בירידה מהצמרת - יש חשש לקשיים גדולים יותר. יש לי נסיון, במידה
 מסויימת, עם הצבא. יודעני, שישנם בצבא חוגים המעוניינים לעשות סבוסג'ה

להחלטות הממשלה. הממשלה תקבל תזכיר בענין כביש בורסה. כידוע, היחה ההלטה למסור סלילח כביש זה למשרד העבודה והבינוי. עד היום לא נמסרה. סר גרינבוים הזהיר בפני הסכנה, שאנשים ישחרלו לטשטש את הענין ולא ירצו להעיד.

האנשים הצריכים להעיד בפני הועדה אינם אנשי

המסה בלבד, ולא ייגרע מעדותם אם חידחה לעוד כמה ימים. כשנגיע לשלבי חקירה, שבהם יעידו לא אנשי המסה, אלא נמוכים מהם, יהיו וראי מטרכים להעיד. לכן, צריכה הועדה סמכות, שידעו הנשאלים שהיביים הם להשיב על השאלות. הסמכות הזאת צריכה להינתן לוועדה, אסבצורת חוק, או בצורה אחרת. איש לא התכוון למנות ועדה קבועה, אלא ועדה אד-הוק לענין זה. לא ידענו איזה שם נקרא להוק זה,

חיפשו שם, שלא ימיל כחם על אלה, שטסכוונים אנו

לחקור אותם. עכשיו ספגים את הדבר נגד הועדה כאילו רצתה לחקור כל מיני בעיות אחרות. אם תחלים הממשלה על שם אחר, לא אתנגד. השאלה היהידה היא אם הממשלה רוצה בהקירה. הממשלה צריכה להבין, יושבים כאן אנשים מכוגרים, ועליהם להביא בחשבון אנשים, שירצו לטשטש ענינים ולהתחמק סחשובה ומעדוח. לכן צריך לזיין את הועדה בטסכויות, שיאפשרו לה לפעול. אם לא כן יטושטש הענין, הועדה לא תוכל לעשות את החקירה, תהזיר את הענין לממשלה ותאמר, שלא הפלחה כלום.

אשר להרכב הועדה, איני מתנגד להרחבת הועדה.

סבורני, שמעטים הם הענינים, שחברי הממשלה, על כל ספלגותיהם וחוגיהם, סאוחדים בהזרעזותם, כסו שמאוחדים הם בענין זה ואין הבדל מי מהחברים יהיו בועדה זו. העיקר, שתהיה ועדה היכולה לפעול.

השר פ. שפירא:

לא הייתי רוצה, שנפנה את הויכוח לפרט,

שלדעתי אינו חשוב. השאלה, שמעורר

סו בן-גוריון, אינה חשובה כל כך, לדעתי, לגבי המצב, שבו נמצאים אנו.

עלינו לחפש את הדרך הטובה לעצור הסגפה. המצב בענין הוא בבחינת מגפה.

היום שמעה הוערה עד אחד, ואני כבשתי פני בקרקע, בושתי ונכלמתי.

אם כזה המצב - איני יודע מצד מי צפויה

סכנה להמדינה - סגר הערבים או מצד עצמנו. לדעתי נחקרערו כל היסודות

המוסריים שלנו וצריך לחפש דרך לבלום יצרים אלה. צריך לבחור ועדה ירועה,

שהציבור והחיילים ידעו, שהענין הגיע לממשלה והממשלה אינה מעלימה עין,

אלא נוקטת אמצעים להביא את העבריינים במשפט ולעשות בהם דין

אם ננהג כך - נועיל לענין, שכולנו מעוניינים בו.

כטרומני, שהגענו למצב זה משום שכראשית

העניינים לא ידענו כיצד להשתלט עליהם. כשהגיעה הידיעה, שבקסטון היה

שוד ולא אחזנו בשום אמצעים - ומשוד ערבים לשוד

יהודים וכך סדרורים אנו בסדרון.

איני יודע מה המצב עכשיו. מענו נגדנו,

שאיבינו והעהונות העויינת לנו יקפצו על מציאה זו. יש לי הרושם, שהיים

אנו בגן-עדן של טפשות.

הדבר לכבוד לנו ויקל על מצפוננו? אם נופיע כלפי העולם ונאמר, שהוקים

אנו את הדבר, נוכיה, שאנו בעצמנו מעוניינים לעקור את הוע (רה"ט ד.בן-גוריון

אחה כחפרץ לדלת פחוהה. פישו התנגד לחקירה?) טוב, שהדבר יתפורסם. יהיה

ידוע, שנבהרה ועדה, שנוצרה חוקה לעשות דין בחייבים. לדעתי דבר זה יקל

על סבבנו, העולם לא יוכל לעבור בשתיקה על מקשים אלה, והערבים לא כל שכן.

עלינו לעשות מעשה. כשרוצים אנו להפלות את המכס של טבק ויין - מפרסמים

אנו חוק. כשנתמנית ועדה לחקור האשמות כבדות נגדנו - צריך לפוטם חוק,

שהדבר נמסר לוועדה. אני מסכים, שהועדה תהיה של חמשה חברים; אני מסכים, שיחליפו את הועדה באחרת. אולם אני עוסד על הביטחון, שחנתן לוועדה האוסורית הסלאה ואנשי הצבא ידעו, שענין זה בעינינו רציני מאד.

עובדה היא, שהחיליים חוששים להעיד. סיפורי

עם הייל אחר ושאלתי אותו אם יהיה מוכן להופיע בפני הועדה. הוא ביקש, שלא אזכיר שמו בוועדה, שאשכח, שדיבר עמי וסיפר לי דברים ואנא אותו כאיש, שאינו יודע כלום. לכן צריך לדאוג, שהצבא יחוש, שזה ענין רציני מאד בעיני הממשלה. ופרסום החוק יוכיח. אם לא כן - אין ערך לעבודת הועדה.

איני יודע מה היה פסק-הדין, אבל דומני, שלא נעשה לבחורים שום דבר. בחורים אלה יכולים לתאר לעצמם, שאם יחזרו ויעשו מעשיהם אין הם עתידים ליתן את הדין. עלינו להביאם לידי הרגשה, שהל מיפנה בממשלה. אם לא יחול המפנה - הרי מערערים אנו כידינו את הבסיס המוסרי של הממשלה.

חשר א. ציזלינג: אני מציע להרחיב את הועדה. הרכבת של הועדה

הציע סר בן-גוריון (השר י. ל. פישמן: אני

הצפתי הרכב הועדה). על כל פנים אני מציע להרחיב אותה. (רה"מ ד. בן-גוריון אני מציע לצמצם אותה, שאיש אחד יעסוק בענין).

הערה שניה: סבורני שיש לנהוג במידה של

יושר כלפי הועדה בכל הרכב. גם בשבוע שעבר וגם השבוע שמעתי מפני מ סר בן-גוריון את הטענה על חוסר זריזותה של הועדה בעבודתה. הואשון הנושא באחריות לבירור שאלות אלה בצבא זהו שר הבטחון. הועלו בענין שאלות רבות בממשלה על-ידי חברים וביים במשך ששת חדשי קיומה של הממשלה. הבירור החחיל בפנהלת העם, ער שלא קמה הממשלה. מזמן לזמן שמענו מסר הבטחון, שאינו יודע על הדברים האלה ומבקש, שנמצא לו חומר, שיצויין בו שם הכפר, שם האיש וכו'. דברים אלה נמצאים בתחומי שלטונו של הצבא וניחנים לרשותו כל האמצעים והאפשרויות לחקירה. בידו נמצאים מוסדות חקירה וישנם דרכי

שיפוט פסלן במסגרת הצבא, שלנו לא ניתנה הזדמנות גם להווח דעתנו עליהם -
 איך יכולים וצריכים הם להיות.

כאן נשתמעה טענה על הועדה, שהציעה,

בישיבה שניה לאחר בחירתה, איך לפעול, ובינתיים עוסקת היא גם באיסוף
 החומר. פתאום מבין אני מי יהיה חייב אם לא יתבררו הדברים בזמנם...
 איני חבר בוועדה זו, אבל כאחראי לבחירתה עם שאר החברים איני מסכים ליהס
 כזה אל הועדה, שאינה ראויה לו הן מבחינת הרכבה והן מבחינת פעולתה.
 אשר לחובק: אני מבין, שההצעה המספטית,

שהוצעה כאן, כפי שהסבירו שנים מחברי הועדה, באה כתוצאה ספציאוח מסויימת.
 כבו רואים אנו עיכובים בעבודת הועדה. קיבלתי מכתב מאדם אחד ביהם לעניין.
 עלי לאסור לכם, שידעתי את המצב בשטח זה אצלנו ולא פעם אחת העליתי את
 הרברים על שולחן זה. לאחר שקראתי את המסופר במכתב שקיבלתי לא יכולתי
 לישון כל אותו הלילה. הרגשתי, שנעשה דבר הפוגע בנושתי, בנושמת ביחי
 ובנושמת כולנו כאן. לא יכולתי לתאר לי מאין באנו ולאן אנו הולכים.
 יודעני, שאין זה מקרה, אלא דבר הקובע את דמות החיים של האומה. יודעני,
 שדבר זה עשוי להביא תוצאותיו בכל שטחי חיינו. עבירה גוררת עבירה ועניין
 זה נעשה טבע שני של האדם. יודעני, שנאבקים אנו עכשיו על דמות האומה
 והצבא הריהו כולו מהישוב והוא עתיד העם ההולך ונוצר. אין חומרה,
 שנחמיו בה על קרובים ורחוקים, שלא תהא ברין, אם אין אנו רוצים לעמוד
 על דם אדם, אלא על דם אומה.

אבל צריך לחקור את המעשים ולא איכפת לי מה שם תיקרא

הפקודה. יותר שיהיה הענין כולט לאנשים הקשורים בדבר, שיחושו, שאי-אפשר לעבור על כך בשתיקה - ימניע קלקלה גדולה.

אילו אמר מר בן-גוריון, שהוא הובע הוחבת

הועדה - הייתי מבין. עכשיו אני הובע הוחבתה (רה"ט ד. בן-גוריון: אני

תובע צמצום הועדה); אילו טען, שצריך לסצוא סידור חוקי אחר - הייתי

מבין. שמענו כאן דברי מר בנסוב והוא סיפר לנו, שראש המטה דחה הפניה

אליו, ואחר-כך נשלח האחריות על הועדה... הוא דחה משום שבאמת אינו חוקר.

איני מבין מפני מה אין ראש המטה חייב לבוא ולהעיד על המצב. איני מבין

מפני מה דחה עדותו. הוא דחה עדותו והמפקד, שהוזמן להעיד, ביקש לעכב

עדומו עד שחשמע הועדה עדותו של ראש המטה. אחר-כך טוענים, שהועדה חייבת

בעכובים (רה"ט ד. בן-גוריון: בחלס!) במובן, זו דרך קלה סאד, מר בן-גוריון

אני מוכן להסכים להצעה שאיש אחד יעסוק בדבר, ואתה תהיה האיש שעליך האחריות

לחקירה, שער עכשיו היחה בתחום אחריותך הישירה והבלתי אמצעית.

אני מציע לקבל הצעות הועדה. אם בחרנו ועדה -

צריך לתת לה אפשרות לפעול כדעתה. אם יש צורך בעוד חברים, שיוסיפו לועדה

מחשבתם והבנתם, צריך להוסיף על חברי הועדה ויתחלקו באחריות. אם לא כן -

תהיה האחריות על אותם האנשים, שנשאו בה עד עכשיו, והממשלה תדע, שאינה

יכולה להיות אחראית לדבר אחריות קיבוצית.

אני סבור, שיש הילוקי-דעות בין ראש הממשלה

השר ב. ש. שיטרית:

להחברים, שזיכרו כאן

הפקודה המוצעת לנו כאן, אינה דנה בנתינת סמכות לאותה ועדה לשפוט ילדיו. זו ועדת חקירה, אבל לפי הצורה, שפקודה זו מוצעת לנו, הריק עם סר בן-גוריון, שאינה סחאימה. הפקודה כשהיא לעצמה נותנת סמכות לוועדה לכרוך מטעם הממשלה אח טגב העובים באוץ בכללו. נתקבלה בטמשלה ההלטה למנות כמה אנשים, שיחקרו ענינים מסויימים במקום מסויים ויביאו מסקנוחיהם לממשלה ואם יימצאו עבריינים - לרוך אותם ככל חוסר הדין.

עוד בימיה הראשונים של מינהלת העם הבעתי להחמיר בענין ולא שמעתם לי. אחם מתרגשים על מעשים חמורים. הצעתי כמה הצעות בענין, ועדהיום לא נתקבלה אחת מהן. זו עקה, שלא ניתנה סמכות למושל הכללי, האלוך אבנר. לדעתי אין הוא פועל כראוי לו לפעול. היו הצעות, שבכיבוש מקום יוצא ממנו הצבא ופועל בו הסושל הצבאי הכללי. דבר זה לא נתקבל. הצעתי, שאיש ילווה את הצבא בדרכו בשעת כיבוש, לא נתקבלה. קיים משרד המיעוטים. דוחקים ובליו ואין מניחים לו לעבוד. אם חזנתן לו סמכות, נימנע מחקלות רבות. ביקרתי השבוע בכפר רוזי. החיצבה לפני ששלחת בסודי-סודות ובקשה ממני להעניש את החיילים הדרוזים, שהלכו בדרכי צבא ההגנה לישראל והתחילו גם הם לשרוד. אזי מתכוונן להמציא לממשלה דין וחשבון מלא ומפורט בענין.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אני שומע, לשהחסומרות הולכת ומעלה בליים-גליים. אל תספר לי, סר שיסרית, שהדרוזים סופנים, שחייליהם התחילו ללכת בררכי צבא ההגנה לישראל. זו אינה דרך צבא ההגנה לישראל. צריך לדעת גם לשלוט קצח בדיבור.

השר ב. ש. שיטרית:

אולם צריך לכפר עובדות. איני מספר מלבי.
תקרא סכתב שקיבלתי. אם הדבר עלול להוסיף
לנו כבוד - אני מוכן לשמוק. איני רוצה לכרוך את כל צבא ההגנה לישראל
אולם אם לא ננקוט פעולות - נגיע לשיא העבריינות. נחלנו נצחון בשטח
המלחמה, אולם בשטח המוצר נכשלנו, ויש לתקן את הדבר. מפני מה לא נספר
את האמת בישיבה זו? מפני מה לא נקטנו אמצעים חמורים כדי להשליט סדר
ומשמעת?

נודמנתי עם כוסד אחד. הוא לא רצה להקדורא

את הדין והשבון, שקיבל מהכומר של [REDACTED] לא רצה לביישני בפני שנים -
עשר העובים, שנכחו באותה ישיבה.

[REDACTED] יודעני, שהודתה, סר בן-גוריון, עד

מעמקי נפשך כשדיברתי עמך בעניין. גם אני חוד לדבר כסו שהודתיים לו כל
החברים. הועדה צריכה לקבל מהמשלה סמכות לחקור ולהביא מסקנות ואם
תמצא אדם חייב - ייתבע לדין. אולם נוסח הפקודה אינו בהלכה.

אניטמקש, שבישיבה, שאשב בה עם מו בן-גוריון,

אקבל סמכות למשוד הטיעונים לפעול בשמה זה. אם לא כן ייסגור המשוד. דציתי
להחפטר מתפקידי, אבל ידעתי, שהרבר יזיק למשלה. הרי יהא לי לאמר על מה
אני מתפטר. המעשים שנעשו הגיעו עד או"ם. בלבנון מדברים על כך. המעשים
נעשו לעיני השמש, לאור היום.

השר ד. רמז: כשהיה הדיון הראשון בעניין על שולחן המשלה

חלקתי על אלה, שהאסינו, שבדרך של עונשים

חמורים נתקן את הרברים. ועדיין אני חולק. בעברית נקרא החוקר: "חוקר
ודורש". ויש בזה חוכן רב. אני נוהג ערך לדרישה לא פחות מלחקירה. עצם

העובדה, שישנו דורש מן המשלה, ואפילו יעלימו וינסו לקשור קשר של שמחה -
עצם החקירה ישאיר עקבותיו. במה דברים אמורים? אם החוקרים והדורשים
לא יתכוונו דוקא להעניש, אלא להחזיר את האנשים לנקודה, שהמלחמה עקרה

אותה סלכס. (השר מ. בנעוב: אין הכוונה להעניש). אילו אפשר היה לקבל חוק ושמי הטגביר את העונש והסחייב אחרי החקירה פוסוס ריין וחטבוין פוסבי - הייתי סבור ומקבל.

אולם אין אנו יכולים לעשות חקירה פוסבית. טבונו זאבים מכל צד וסאחורי הזאבים ארינות ואין להעלות על הרעת מה שיור היה לנו אילו נכשלנו במלחמה זו. ועדיין אנו באימת המערכה.

אני מוחה על הביטוי "נאצי". מהיתי עליו גם ביחס לאנבליים. לא שמעו לי. אני אומר למר ציזלינג ולאחורים. אל יעלה דיבור זה על שפתוחינו.

הנסיון השלילי של הועדה עדיין אינו רב כל כך. נכון, התגלגלנו למדרון איום, אמנם לא כל הצבא, אבל אם יש מעשים כאלה והם חוזרים ונשנים בכמה וכמה מקומות - הריהם בלי ספק איומים עד ליאוש. אבל נסיונה של הועדה אינו מהייב אוחה להעמיד את העניין על תוספת סכנות וחוק, אלא לנסות לפעול בדון אחות, שכך דוקא בעניין ההמור הזה המחקר דק מן הרק. אין ללכת בעניין זה כדין ובסככות, אלא בצניעות של חקירה ודרישה. לפי הכוחי דרך זו תשפיע יותר והחן הדיס בצבא יותר מהדרך של החומרה.

השר הרב י. ל. פישמן: מכיר אני ויודע את כל החומר, שהומצא ביחס לענינים אלה. סבורני, שכולנו מזועזעים. גם לי ידוע מה נעשה בירושלים ובמקומות אחרים. היום קיבלתי סכח סכומר אחד על מעשים שונים. הייתי אחד מן המציעים ועדה זו, אבל איני מביין מפני מה צריך להוציא חוק על כך. יודעני, שנבחרה שלוש פעמים ועדה בעניין הסריפה, אבל לא הוצא חוק על העניין. אנשים, שזגו להקור את הדבר, הקרו בלי חוק. החוקים לא יועילו כאן. יש חוק האומר "לא תרצח", ואף-על-פי-כן

רוצחים. אם הער לא ירצה לגלות דברים - לא יגלה אותם, יאמר שאינו יודע. אילו טבור היה מר גרינבוים, ששר הבסחון צריך להוציא פקודה, שהחיילים חייבים לאסור את האמת עד כמה שאפשר, והרבר היה משפיע על החיילים, שלא יעלימו דברים - הייתי מבין. בכל חקירה יש מעלימים ואינם מספרים את האמת. לדעתי יש לוועדה סמכות מלאה לחקור ולדרוש, שיאמר הכל,

סבורני, שניהנח לחברי הוועדה האפשרות הסלאה לפעול, ואלה שיעלימו דברים - יעלימו. בחוקים לא הכריחו אותם לדבר. כשדבר אני לפעמים עם חברי על עניני הדת והס מציעים לי לכפות דברים באונס, אני משיב להם, שבאונס לא ישיגו מותרם.

סבורני, שלוועדה זו צריכים להביחור שלשה חברים ולא חבר אחד בלבד. איני טבור, שאריך להרחיב את הוועדה. בחור בשלשה המכינים ויודעים את כל המוריות שבמצב ועליה להמשיך את העבודה.

המר א. קפלן: צריך לעשות משהו בענין והאמת היא, שאיש

מאתנו אינו יודע מה צריך לעשות. למר רמד עלי לאמר, שאי-אפשר להסתפק בחקירה ודרישה. הדברים הגיעו לממדים כאלה, שכל השופט אינו מוצא לו מנוחה. שמענו היום על משפטו של [redacted] וסבורני, שרבר זה לא יגרום לנו אי-כבוד, אלא כבוד. אם נעמיד את האחראים לדברים אלה במשפט דוקא בזמן מלחמה - יהיה הדבר לכבוד לנו. אין אנו צריכים לחפש עילות לחליית אנשים, אבל צריך לעשות מעשים ביחס לענין. פעמים ישנה הרגשה, שלא האיש הקסן העושה את הדבר הוא בלבר האחראי, אלא הואיל ומצד המסלאים הפקירים השובים אינה מתקבלת ההוראה והפקודה להעניש, עוברים לסדר-היום.

שם הפקודה אינו נראה לי. הוא עלול להמעות. אולם צריך למסור לוועדה אותה הסמכות, שחאפשר לה לפעול בדרך יעילה. אם הוועדה סבורה, שלשם חקירה יש צורך בחוק - יש לאפשר את הדבר. אני מבין, שחברי הוועדה בחרו בשם, שיטשטש את הענין, שהם עומקים בו. איני יודע אם

הכוונה למשמש את הענין היא ברין. היא סעבירה את הענין לפסים אחרים. לא איכפת לי אם יהיו בוועדה שנים או חמשה חברים, אולם עלינו לדאוב, שאנשים המטילים על עצמם עול איום זה (וסבחינה נפשית הרי זה דבר איום), יקבלו את הסמכות, שהם מבקשים לשטת הקירה. בלי להיכנס לבירור אני חותם למפורע על נתינת סמכות לוועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אני רוצה להזכיר לחברים, שאין אנו דנים אם

יש צורך בחקירה, אלא אם יש צורך בחוק,

שמציע לנו מר רוזנבליס. כשהציע הרב פישמן ועדו השלושה - הכל סברו וקיבלו, עם התנגדותו של מר גרינבוים, והועדה לא עשתה כלום ואיני רוצה לפתוח עכשיו בויכוח עם מר ציזלינג. אני סוכן לקבל, ששר הבטחון אחראי למה שקרה בחולה, אולם אני קובע, שהועדה לא עשתה חובתה, בלי כל סיבה. היא לא הזמינה שום אדם, שלא נענה לה. כשראיתי, שאין הועדה עושה כלום - באתי אצל יושב ראש הועדה והמצאתי לו חומר. השבוע היה חשוב זמן פעולה. החוק הסוצע כאן הוא ברברי ובשום מקום חרבותי לא יפרסמו הוק כזה.

כשאומרים על הצבא, שעשה מעשי נאצים - אין

זה הוגן ולא הוגן היה גם ביחס לאנגלים. ולואי ויהיה חלקנו עם הצבא

האנגלי בעיניי ההגינות. זאת אסרתי תמיד.

אין אנו דנים על הישוב הציבילי, אלא על

הצבא במיוחד, כנגד הצבא יש אמצעים. אמנם הציבור הציבילי אף הוא עשה

אוחם הסעשים, אבל כנגדו לא קל לאחוז באמצעים. נחגלו תכונות רעות בציבור

שלנו, אבל בצבא קל יותר להילחם בהן והרבו לחוץ יותר. הצבא יש לו נשק
והציביליים אין להם נשק. היכולת של הציבילי להרוץ אינה גדולה כל כך.
הצבא יש לו יכולת גדולה להרוץ, בידו הנשק.

עלינו לספל בצבא בסיוחה. כאן הסכנה גדולה

יותר וקל לחקן. התיקון אינו מותנה בחוק זה, סר רוזנבליט, התיקון הוא
בהכנסת משמעת לצבא. צבא בלי משמעת מהווה סכנה. צבא יש לו נשק ומחוייב
לפעול בנשק - לכך הוא משתלט. המשמעת לקויה ויש יר לשני חברים אלה
(צ'זלינג ובנסוב) בענין המשמעת. אין הם מניחים להשליט משמעת בצבא, על
כל פנים מכבירים. (השן א. צ'זלינג: כך!) - כך. בצבא המשמעת בלבד הועיל.
החייל ירע, שאינו יכול לפעול, אלא אם כן קיבל פקודה. ספקד פלובה ירע,
שאינו יכול לעשות שום דבר, אלא אם כן קיבל פקודה. וגבוה מעל גבוה.
אם תאסור אנשים, לא תשנה את המצב. שוב יחפרצו לכפר והחייל סבור, שבידו
לעשות מה שלבו חפץ ויהזרו מעשים כאלה. יחידים אינם עושים דברים כאלה
במשטר מסודר. קודם כל יש לדאוג למשטר של משמעת בצבא. צבא בלי משמעת
מהווה סכנה לעצמו ולציבור. זה התיקון היסודי ועלינו ליתן דעתנו על כך.

אני סוכן ליטול על עצמי את האחריות

אני, בסידת יכולתי הקטנה, שוקר על המשמעת. איני נעזר הרבה
על-ידי הממשלה, אבל לא אטיל טענות כלפי הממשלה על הרבו, שאני אחראי לו
(השן מ. שפירא: כל הממשלה אחראית לדברים כאלה, ולא חבר אחד בלבד). אתה,
מר שפירא, אחראי קודם כל לענין העליה. כל אחד פאחנו אחראי בענינו
להממשלה כולה. אף-על-פי ששכחתי מהחברים, שיש בינינו מפלגות קואליציה
והם מחוץ למפלגות הקואליציה, אבל בחוכנו - כל אחד אחראי לענין טסויים.
מר שפירא אחראי להכריאות ופר גרינבוים לעניני פנים. כלפי הוץ כולנו,
כטובן, אחראים לדבר, שכל אחד פאחנו אחראי לו בפני כולנו.

המצב בצבא לא יתוקן אלא על-ידי טשטעת.

אין זאת אומרו, שאם נעשים מעשים כאלה אין צורך בחקירה. צריך לחקור כל מקר ומקרה. מה חטאה הועדה? היה לה להתחיל סיד בעבודה.

אני מציע חבר אחד במקום השלושה. ועדה של

שלושה תמיד אמחלה בידה, שאחד החברים אינו יכול להשתתף וכו'. אין צורך בוועדה של שלושה, אינם שופטים. חפקים לאסוף חומר ולא עוד. לא הטלנו עליהם להיות שופטים לנו. מר רוזנבליט חיבר חוק, שלפיו ועדה זו תהיה שופטת על כולנו. לפי החוק הזה אפשר לדון כל אחד מאתנו לשתיים שנות מאסר. ולא בלבד אם לא נעיר, לא בלבד אם לא נשיב על שאלות בכל מקום ובכל שעה, אלא בדרך כלל. כל שר ושר חייב לכייע לוועדת השרים ואם לא יטייע לה - דינו לשתי שנים מאסר או לקנס של 300 לירות, או לשניהם כאחד. כך אומר החוק. לא היחה סמכות לקבוע חוק כזה לשום מוסד בארץ. וכי אין הועדה יכולה לעשות את ההקירה בלי סמכות זו? אני איני יכול לתת לוועדה סמכות כזאת.

מר בנטוב לא סיפר בדיוק מה היו דבריו של

ראש המטה. אילו היה כאן ראש המטה לא הייתי חייב להצדיקו, אבל הוא אינו כאן. ראש המטה לא ירע על הועדה. הוא שמע בענין חולה ושלה משלחת לחקור בדבר וחיכה לדין וחשבון. עכשיו קיבלתי ממר שיטורית אינפורמציה על עור מעשים, העברתיה לראש המטה והוא ציור לחקור אותם. בינתיים הזמינה אותו הועדה לחקירה. הוא סילפן למר רוזנבליט והטביר לו, שלפי שעה אין בירו אלא הופורט על החולת. הוא לא ירע לשם מה מזמינים אותו, אם מתכוונים לטסיעת סקירה כללית על הצבא או למשהו אחר. אין הוא מחוייב למסור לוועדה זו סקירה על הצבא. הועדה נוסדה כדי לחקור את המעשים האלה ולא את הסצב בצבא. הוא קיבל את הדין וחשבון של לסקוב על החולה וסילפן למר רוזנבליט והודיע לו, שהוא טחכה לעוד דין וחשבון. הוא שאל אותו אם מטכים הוא לרחות את הדבר לכמה ימים, יהיה לו עוד חומר על מקומות, שנתן פקודה לחקור בהם. מר רוזנבליט השיב לו, שיבוא לכשיהיה לו החומר. עדין לא קרה, שהזמנתם מישהו וסרב להופיע. לא הזמנתם שום אדם ולא היה יסוד למענה זו.

אתם יכולים להזמין כל איש. ייחזקן שהאנשים ישקרו. אם לא ירצו - לא יאמרו
אח האמת. כמה לא יאמרו, כמה יאמרו. יודעני, שהמפקד יאמר מה שהוא יודע.
אחפול היה אצלי בענין אחר ושוחחתי אתו גם בענין זה, והוא אמר מה שאמר.

סבורני, שהחוק, שהובא לפנינו כאן, אינו

נאה בהכנו. הוא לא קולע לענין, אין לנו אורך בו. צריך, שאדם אחד, חבר הממשלה, יקבל עליו את הדבר. בחהילה השבתי על מר רוזנבליט, ואף עכשיו לא אתנגד, שהוא יקבל עליו את הדבר. אבל החנהגותו במשך שבועיים אלה לא הוכיחה, שיעשה את הדבר. צריך להטיל על איש אחד, שיחקור, יזמין את האנשים ויקבל את כל סמכות הממשלה לעסוק בענין. סמכותה של הממשלה אינה פחותה מהנייר הזה. מר רוזנבליט יש לו אמונה פטישיית בנייר. האדם, שיקבל את הדבר על עצמו, ייחנה סמכות המדינה והממשלה, והצבא יקבל הודעה כזאת מהממשלה. אני סודיע לך, מר רוזנבליט, שאם מפקד הדרום יעמוד בפעולה מסויימת בשעה שיקבל הודעה להופיע להעיד, לא יעזוב את הפעולה כדי ללכת להעיד. יהא לך לדחוח את ההזמנה ולא תוכל לאיים עליו בסאטו של שנהיים.

עלינו להטיל את התפקיד הזה על אחד מחברי

הממשלה. אינו מציע לסמוך על מה שעושה עכשיו המטה. אין אנו צריכים לסמוך עליו. אנו צריכים להטיל על חבר ממשלה לבדוק את החומר ולהמציא דין וחשבון לממשלה. כל איש בצבא יקבל פקודה, שכל מי שיורע מקרים אלה יבואו להעיד. (הער פ. רוזנבליט: איך יקבלו אנשי הצבא את הפקודה? תפרסם פקודה?) בצבא לא מפרסמים פקודות. זה ההבדל בין הצבא להמשטר הציבילי. בצבא נמסרת פקודה למטה, הוא מעבירה לדיבירה, הדיבירה מעבירה לחטיבה וכך עוברת הפקודה לכל מפקד והמפקדים מעבירים לטוראים. אם הממשלה החן פקודה - הגיע לכל אחד מהחיילים. חייל, שירצה להעיד - יעיד. אני מניח, שהחיילים יעידו עדות אמת. יהיה מי שיסתמט, אבל בין כך ובין כך ישתמט.

חבר הממשלה, שייקבע לעסוק בעניין, יעסוק בו בכל רגע פנוי ויחמסו לו, אבל לא יעשה סוציולוגי.

השר פ. רוזנבליט: איטתי החחילה הפעולה בגליל?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: התחילה ב-29 באוקטובר ונסתיימה ב-31 בו.

השר פ. רוזנבליט: איני סבין התנגדותו של סר בן-גוריון לחקונה

אלה. יכולני להבין, שאין רוחו נוחה כפעולה הועדה, אף-על-פי שסבורני, שהציונים שנחן אינם בדין. כל אדם צריך לדעת, שאם מטילים עבודה על ועדה של שלושה שרים, - פירוש הדבר, שאפילו תעבוד הועדה במרץ, לא חובל להתפנות לעבודה זו בלבד. ידוע הדבר, שכולנו שקועים בעבודה סדופה ואין אנו יכולים להתפנות לענין אחד בלבד. היתה לנו השבוע ישיבה אחת או שתיים וברורנו לעצמנו הסדרי העבודה.

נשאלת השאלה: מה תפקידה של הועדה? הועדה יש לה להסתפק בהקירת המעשים שנעשו, או לנסות לגלות מי אחראי להם? אני הבנתי, שעיקר תפקידה של הועדה להקור מי אחראי למעשים שנעשו, מה בכלל הביא לידי ההפחחות הרברים ומי אחראי במיוחד למעשים. דיברתי עם מר בן-גוריון והוא אמר, שצריך למצוא את המפקד האחראי למקום, שנעשו בו אותם המעשים. זו חקירה רצינית. אם אין אנו מניחים, שהאחראי לדבר לא יעשה לו כלום - הרי זו חקירה שפטיה, פלילית,

לפי החוק הקיים אין לממשלה או לוועדה השרים

כל סמכות לחקור ברבר. סמכות זו, לפי הסצב החוקי, אינה אלא לחובע הכללי הצבאי. אם נכנסים אנו לחקירה רצינית ואחראית, הרי התחום הזה אינו שייך לנו, אין זה תחום של הממשלה. ספקד המבין, שעלול הוא להסתבך בענין ראיני, הריהו יכול לטעון, שראש הממשלה, שר הבטחון וועדת החקירה אין להם סמכות לעסוק בענין זה, זה ענין של התוכ"ל. הוא ישאל מפני מה אין מטילים את החקירה על התוכ"ל, שזהו תפקידו למעשה?

הענין הזה הוא לא פוליטי בלבד, אלא אף משפטי, והוא צריך להיות מבוסס על חוק. לפי המצב הקיים אין לנו כל סמכות לחקור בענין. עלי להרגיש שוב, שלגבי האבא טוב ומועיל לחזק ולבסס את עמדת הועדה לא על-ידי פקודה בלבד, אלא על-ידי בסיס חוקי, שאינו תלוי בהחלטת הסמסלה ושר הבטחון. שר הבטחון עלול לשנות את הדבר. היום הוא נוחן פקודה ומחר יכול הוא לעכבה ולתת פקודה אחרת. אם הדבר יהיה בצורת חוק, הריהו שונה כפקודה.

אחזן דברי כו בנטוב, שאמר כשמי: נכון,

כשביקשתי מדורי להעיד - לא טוב לבוא היום. אדרבה, הוא הודיע, שמוכן הוא לכוא גם היום אם זו הביעתי. אולם, לדעתו, מוטב לדהות את הדבר לכמה ימים. ואני הטכמתי. כאן ישנה נקודה אחת חשובה: היה לי להסכים. וזה הענין, שאני עומד עליו: דורי באדיבותו הסכים לבוא להעיד, אבל יכול היה גם לא להסכים. זה המצב. איני מסכים לעבוד במצב כזה.

אשר לפניות לאנשים אחרים: אחסול היה מזכיר הועדה במטה וביקש לגבות ערות משני עדים אחרים. נאמו לו, שזה לא ייתכן, הם צריכים פקודה משר הבטחון. (מזכירו הועדה הוא מר הרפזי).
(רה"מ ד. בן-גוריון: גם מי שלא נשבע למזכיר דינו למאמר לשנתיים?)

כבורני, שבמצב הקיים לא נוכל לשאת בתפקיד

זה. יהא לנו לפנות לכל מטה ולבקש, שהמפקדים יבואו במובס להעיד. אם חוק בידי - יכולני להסתמך עליו. (רה"מ ד. בן-גוריון: לא חוכל להסתמך על חוק זה. אין הוא אומר מה שאחה צריך לחקור. המפקד, שתפנה אליו, יאמר לך, שפל מצב הערבים אינו יכול להתקן).

מר בן-גוריון מחנגד לכמה סעיפים שבחוק.

אני שואל אם הענין, שעוסקים אנו בו, אינו נוגע למצב הערביים? אדרבה, החוק הזה נכתב בצורה רחבה וטובל כל שאלה. הסמכות החוקית הניתנת לוועדת השרים, מטרתה לאפשר לה לחקור אדם עם עשה מעשה, שיש בו עבירה על החוק. סמכות זו, כשהיא מושחתת על החלטת הסמסלה בלבד, הריהי ספוקפקת מאד. איני מחנגד לחוספת עזר שני חברים בוועדה.

המעשים נעשו לפני שלשה שבועות. הועדה נתמנתה

לפני שבוע (רה"מ ד. בן-גוריון); הועדה נתמנתה לפני אחד-עשר יום. אח הצעתה הביאה לפני הממשלה שבוע לאחר שנחמנתה).

לכן אני שואל: מה נשמט

סידורו? אין אנו יכולים לעבוד בסמפו מחיר יום-יום. אולם אם הועדה יהיו לה הסמכויות הראויות תוכל לפעול ולמסור לועדה דין וחשבון יסודי.

אשר לשאלה אם לכטוח על הרבר, או לפרסמו -

אני נוסה לדעתם של אלה, שיהא לנו לחופלת לעתיד אם נפרסם, שהיחה ועדת חקירה בענין. אני עומד על דעתי, שכראי להגדיר סמכויותיה של הועדה בבהירות יתירה. על כל פנים הישוב צריך להכין, שהרבר יתפרסם, והפירוטום יהיו לחופלת.

סבורני, שמעות היתה כאי-מינוי ועדת חקירה

פומביח בענין בונאדוט. לא יעלה בידנינו לטשטש את הדברים. בין כך ובין כך ידועים הם. יהיה לחופלת אם השולם ידע, שאנו פועלים כנגד דברים אלה. איני רואה שום בדבריות בחוק זה. הוא נותן סמכויות רהבות לועדה, כדי לאפשר לה לעבוד. יש כאן ענין אחד, שהוא מפוקפק במקצת. אנו חובעים אדם לערות ואפילו עדותו עלולה להסיל בו דופי. דבר זה סופלג. פירושו, שאדם ששים עצמו רשע. שקלתי בכך זמן רב. זו סטיה מכלל גרול, אכל ואיחי את הדבר הכרחי. אוכל להבין אם הסמלה תאמר, שהסעיף הזה יבומל. זה הסעיף היחידי, שנראה בעיני מפוקפק במקצת. אולם אם מר גרינבוים טוען, שחוק זה אין דוגמתו בכל העולם כולו - עלי להשיב לו, שיש חוק כזה בארץ. **יש חוק כזה באנגליה ביחס לועדות חקירה. ביחס לסטטוס חוקי הניהן לועדות חקירה מוצאים אנו אם הדבר גם באמריקה.** איני בטוח, שלא היה כפולין חוק כזה. על כל פנים לא נכונה הסענה, שאין חוקים כאלה בעולם.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש חוק, שועדה החקירה יכולה לדון למאסר שתי

שנים כל אדם, שתהליט, שלא סייע לה בעבורתה?

השר פ. רוזנבליט: כחוק הקיים נאסר בדרך כלל, שאדם, שלא נענה

להזמנות ועדה כזאת, מעשהו נחשב כבזיון בית-

הדין (רה"מ ד. בן-גוריון): הועדה עצמה דנה אותו? הרי אחם שלשתכם יכולים

לחבוש כולנו לשנתיים בבית-האסורים בלי כל ערעור. אחם נעשים בית-דין,

שיכול לחבוש כל יהודי לשנתיים בבית-האסורים. לא קבענו, שאחם בית-דין).

החוק הזה קובע סמכות הועדה. חוק זה היה בארץ וכל ועדת-חקירה ניתנה לה

סמכות זו (רה"מ ד. בן-גוריון): היתה לוועדה סמכות לדון אדם למאסר שנתיים?

ניתנה סמכות זו לוועדה עצמה?

השר ב. ש. שיטריח: הועדה היתה לה סמכות לשמוע עדות.

השר פ. רוזנבליט: האם העד לא בא להעיד - היה זה בזיון בית-

הדין. סבורני, שהחוק הזה טוחאם לצרכי הועדה.

אם החברים רוצים לשנות בו כמה פרטים - יציעו הצעותיהם. אינני מהנגר

להרכב אחר של הועדה. אם פר בן-גוריון מציע אדם אחד - אני מציע לפנות

להפקיד זה שופט בית-הדין העליון.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש הצעה לדחות את החוק הזה. יש הצעה

נגדית של פר רוזנבליט לאשרו. יש הצעה

פר גרינבוים.

השר ב. ש. שיטריח: הצעתי היא לפנות ועדת-חקירה, שתינתן לה

הסמכות להזמין עדים ולגבוח עדותם בשבועה.

אחר-כך תביא הועדה מסקנותיה לממשלה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: סמכות זו קבלה הועדה. השאלה היא ביהם

לחוק המוצע. איש לא אסר לבטל את הועדה.

פר רוזנבליט הביא לפנינו את החוק. אינני יודע אם עשה כן בשמו או בשם

הועדה כולה.

השר א. קפלן:

מה אחת מציע בטקום זה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

מה שהוחלט לפני 11 יום.

השר י. גרינבוים:

הממשלה אינה רואה צורך להוציא חוק מיוחד
ביחס לוועדה-החקירה.

השר פ. רוזנבליס:

נניח, ששמעתי על ספקד אחד, שהוא אחראי
לענין מסויים. אני מזמין אותו להעיד ושואל
אותו שאלות. על סמך מה הוא צריך להחזיר לי תשובה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

אומר לך על סמך מה: כשהצבא מקבל פקודה
הוא חייב לקיימה. ראש המטה ישלח פקודה
למפקד החזית; מפקד החזית יעביר את הפקודה למפקדי החטיבות והגדודים והם
יעבירו אותה להטוראים. בפקודה ייאמר, שאם יבוא סר רוזנבליס לחקור בענין
(לא במצב הערבים במדינה, אלא בהתנהגות הצבא כלפי הערבים) - החייל חייב
להמציא לו כל הידיעות. פקודה כזאת מחייבת את החייל.

השר פ. רוזנבליס:

לפי דעתי אין היא מחייבת אותו.

השר מ. בנסוב:

המטה יהיה אחראי, שתחילל יבוא להעיד?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

אם החייל לא יבוא להעיד - הריהו ספרו משמעת
ויועמד למשפט צבאי על הפרת משמעת.

השר י. גרינבוים:

המחלוקה בינינו היא אם יש צורך בחוק זה.
שאלה שנית - אם יש צורך להבטיח, שהועדה
תוכל למלא תפקידה. על השאלה הראשונה אני משיב בשלילה: אין צורך בחוק.
זו ועדת-חקירה של הממשלה והממשלה מבטיחה לוועדה זו, שחובל למלא תפקידה.
שר הבטחון יוציא את הפקודות הצריכות לסילוקי תפקידה של הועדה. לכשנקבל
את הדין וחשבון שהועדה - נראה מה עלינו לעשות.

אני מציע, שצד הבטחון יתן הוואה לראש המטה של צבא ההגנה, שישלח פקודה לכל היחידות, שהשתתפו בכיבוש החלק הצפוני של הגליל המרכזי, שייענו לכל הביעות ועדת-החקירה, שנתמנה על-ידי הממשלה לשם הקירח [REDACTED] שנעשו בשעת כיבוש כפרי הערבים. אני מצמצם כאן את העניין. צריך לחקור את המעשים, שנעשו לפני שלושה שבועות ולא את כל המעשים, שנעשו במשך שלושה הדשים. אין להרחיב את המסגרת עד אין סוף. יש לחקור את המעשים, שנעשו בגליל, ומספיק לנו מה שנעשה שם. לועדה החקירה ניתן יפוי-כוח להזמין עדים סאנשי הצבא על כל דרגותיהם (ולא מאנשי הצבא בלבד), והללו יחויבו על-ידי המטה להשיב על כל השאלות שיישאלו, ואין להם רשות להתתיר דבר מחוץ התגלוח, שאסור לגלות סודות צבאיים. צד הבטחון יראג, שועדת-החקירה תוכל לסלא תפקידה. לועדה ניתנת הרשות לתבוע את העבריינים, שהגלה בחקירתה, לבחי-דין צבאיים. החלטות כאלה מבטיחות, לדעתי, יעילות פעולותיה של הועדה.

השר א. קפלן:

אני רוצה לשאול את מר רוזנבליט אם לדעתו הניסוח המוצע כאן סניח לועדה לעבוד.

השר ס. רוזנבליט:

אפשר לעשות נסיון. חוששני, שלא יצליח. על כל פנים אני מתנגד לדבר אחד. ייחכך,

שהיתה כאן אי-הבנה. מה קרה בגליל הצפוני הרי יודעים אנו ויכולים ליתן דין וחשבון. גם אתם יודעים, אבל אנו יודעים עוד פרטים. שמענו היום ערותו של אחד, שהשתתף בקרבות.

השר י. גרינבוים:

אין אנו יודעים, שניתנה פקודה, שהביאה לידי אותם המעשים.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

אני ספקס בדבר אם מר רוזנבליט יודע כל הפרטים, והוא מוען, שכולנו יודעים.

השר פ. רוזנבליט:

אמנם נתוספו פרטים, אבל יודעים אנו בדור
 כלל מה היה. סבור הייתי, שהממשלה מעוניינת
 לדעת לא בלבד מה שהיה אל אף מי חייב בדבר (השר א. קפלן): מעוניינים אנו
 בהחלט לדעת זאת). אני רואה חשיבות גדולה, שנבדוק מה נעשה עד עכשיו
 בצבא לאחר שנעשו מעשים כאלה; מה היתה תגובת הצבא, מה עשה התוכ"ל, אם
 היו טעמים, אם לא נוצר בצבא מצב-רוח, שאין דין ואין דילן על מעשים
 כאלה. אם איני יכול לבדוק את הדבר - עלי לדעת. לדעתי הדבר צריך בדיקה.
 אני רוצה, למשל, שתהיה לי הסמכות לחבוע פהתוכ"ל את כל התיקים בעניינים,
 שתמכור בהם עבירה על טעמעה. אני רוצה לדעת מה נעשה בענין לשעבר, כדי
 ללמוד איך לתקן את הדברים לעתיד. חשובה הידיעה איך נוצרה רוח ההפקרות
 בצבא, וכל חייל יודע, שלא ייעשה לו כלום אם ימשיך במעשי הפקרות. ייחזק,
 שאני טועה וגם לשעבר נעשה הכל כדי לתקן את הדבר. אבל אם סוטל על הועדה
 החפיד להציע לממשלה איך לתקן את הדברים ולא להסתפק בדין והשבון על מה
 שנעשה בימים אלה, הרי החקירה צריכה הורחב.

השר י. גרינבוים:

זה ענין אחר, זה הפקיד אחר.

השר א. ציזלינג:

אני הצעתי, עם השאלה של מר קפלן, לתח
 לועדה אותן הסמכויות ההוקיות שתקבע ותנסח
 לאחר הבירור כאן. אני מציע להרחיב את הועדה ולצורך את שר הבטחון.

השר ד. רמז:

אני מציע לסיים את הבירור בהחלטה כזאת:
 הועדה, (שייבחן לה התואר, שהיה לה עד עכשיו)
 מחבקשת לפעול כועדה הממשלה על יסוד פקודה, שתינתן מהמטה לצבא, כפי
 הודעת שר הבטחון, בלי להיזקק לחוק מיוחד, וליתן דין וחשבון מלא לממשלה
 על מוצאות חקירתה.

השר י. גרינבוים:

אמשר הבטחון יקבל את הדבר ויעשה כל מה
 שנקבע כאן - יש בכך, לדעתי, כדי להניח דעת

הועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: עלינו לקבוע למה נתכוונו בקביעת ועדה זו. שמעתי מה מר רוזנבליט רוצה לעשות. אני מחננד לדבר, אבל לא זו הייתה החלטה הממשלה. לאחר שסיפר מר שפירא מה ששמע על מעשים מסויימים, אמרנו, שייחקרו המעשים ואמרנו, שנצטרף להקירה בגלל הקירה על המעשים, שנעשו בדרום. מר רוזנבליט רוצה לעשות מחקר על הנעשה בצבא. קודם כל צריך לעשות את הדבר הראשון. אם נחליט על מחקר - נבחור ועדה לכך.

השר א. קפלן: כלום זה מונע הקירה כדי לגלות את האחראים למעשים אלה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אלא לשם מה יחקרו את הרב?

השר פ. רוזנבליט: צריך לחקור מי אחראי ומהי האחריות. מה הטעם, שגורם לדבר.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אנשים אחראים לכך.

השר י. גרינבוים: אני מציע הצעתי. אולם אם סר בן-גוריון יאמר לנו, שיבטיח על-ידי פקודה של המטה כל תביעות הועדה - אני סבור ומקבל.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: המטה מקבל פקודות מהממשלה. אם יש החלטה לתת פקודה - אתן את הפקודה. נחתי את הפקודה עד שלא נכתבה הצעה זו.

השר י. גרינבוים: אני מקבל נוסח ההצעה של מר רטז, אלא אעיר הערה: נראה לי, ניהנה לצבא פקודה להבטיח

קוי הנסיבה, או הקוים הנמצאים מאחורי הצבא המתקדם. איך אפשר להבטיחם? אפשר להשאיר בשטחים אלה אוכלוסיה אויבת? - כאן עיקר השאלה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש שלוש הצעות: א) הצעת מר רוזנבליט - החוקה המוצעת לנו כאן; ב) הצעת מר ציזלינג; ג) הצעה סר רמז.

הצעת מר ציזלינג היא, שתהיה ועדת שלושה, ולאחר מה שדובר כאן תנסה הועדה הצעה ועל פיה יפעלו.

השר א. ציזלינג: יש הצעה להרחיב את הועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: עלינו להחליט החילה אם מקבלים אנו את החוק המוצע כאן.

יש הצעת מר גרינברגים, שאין הממשלה רואה צורך, לשם מילוי התפקיד, שהוטל על הועדה, בחוק זה.

היות וההצעות האלה אינן סותרות זו את זו אעמיד להצבעה כל הצעה והצעה.

ס ח ל י ס י ס ב-3:5 קולות, אין הממשלה רואה צורך בפרסום תקנות לשעה-היורם לשם מילוי תפקיד הועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש הצעת מר ציזלינג, שלאחר הבירור כאן מסילים על הועדה לנסח ספכוחה ותחומי פעולתה.

השר א. ציזלינג: אני מציע, שהועדה תנסח ספכויותיה בדרך חוקית, בצורת חוק או פקודה. אם תראה, שאין צורך לפרסם הוצאות עבודה - לא תפרסמן.

ס ח ל י ס י ס ב-4:6 קולות, שהועדה תנסח כחב ספכוחה על יסוד הדיון בממשלה ולפי דאוח עיניה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אני מערער על חוקיות החוק הזה. אין חוק כזה. אם חבר הממשלה רוצה לראות את החוק חברי הממשלה אינם ושאים למסור לכמה חברים ולרונן עליו - הרשות בידו. לאשר חוק.

השר א. ציזלינג:

באחד המקרים פסקת, שאין הכרח, שחברי הממשלה יראו את החוק קודם פירסום.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

הממשלה החליטה, שהוק הנשלה לחברים, ובמשך זמן מסויים אין חבר מערער עליו - חוק זה

סחקבל.

אציע הצעתי: היות והועדה לא סלחה את התפקיד

שהוטל עליה, הריהי בטלה.

השר א. ציזלינג:

אני מציע להרחיב את הועדה.

השר י. גרינבוים:

אנו קוברים את העניין. אם הועדה יחא לה לעסוק בניסוחים - יעבור עוד שבוע באפט מעשה.

אחר-כך יובא הניסוח לממשלה לאישור (רה"מ ד. בן-גוריון; אולם זו ההחלטה, שנהקבלה בניגוד לדעתך ולדעתי). מה תעשה הועדה בניסוח זה? הוא יעבור לאישור כועצת המדינה?

השר א. ציזלינג:

זה חוק לשעת-חירום.

השר י. גרינבוים:

החוק הזה יועבר למשרד המשפטים. שם יושבים עורכי-דין והם יבדקו את הדבר. העניין יגזור

לפחות שבוע ימים.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

החלטה זו נהקבלה ואין מה לשנות. יש שאלת הרכב הועדה.

השר מ. בנסוב: אני מציע, שהועדה תתחיל לפעול קודם שתתברר

חוק וחגדיר סמכותה אם תיתקל בקשיים.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש הצעה מר ציזלינג להוסיף לוועדה שני

חברים.

חוזרני כי בתמיכתי בוועדה זו, אבל אין זה

מסנה את עצם העניין. אני מציע לבטל ועדה זו.

השר מ. בנסוב: אתה מבטל תמיכתך בוועדה מראש, או מתנה

אחת בחוק?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: תמכתי בהצעה, שהועלתה בישיבת הממשלה ולא

בזו, שהיכר מר רוזנבליט ואחר-כך נתקבלה

כאן.

יש הצעה לבטל ועדה זו; יש הצעה להוסיף

לוועדה שני חברים; אני מציע למנות חבר אחד, שיפשה את החקירה.

השר מ. שפירא: אני מציע לצרף לוועדה את מר קפלן.

השר א. ציזלינג: אני מציע לצרף לוועדה אח שר הבטחון.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: שר הבטחון אינו מקבל.

יש הצעה, שאיש אחד יעסוק בחקירה זו; יש

הצעה, שתהיה ועדה של ארבעה חברים.

השר הרב י. ל. פישמן: אני מציע ועדה של שלושה חברים בהרכב אחר.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש שלוש הצעות: א) הרב פישמן מציע ועדה

חרשה של שלושה חברים; ב) אני מציע לבחור

באיש אחר לעניין; ג) מר שפירא וסר ציזלינג מציעים ועדה של ארבעה חברים.

השר י. גרינבוים: אם התקנון שלנו מתיר, הריני מציע להזור להצביע על הצעתו של מר ציזלינג. הצעתו קבוצה את הענין. אמנם לא זו כוונתו, אבל זו התוצאה. אני מבקש להצביע שוב על הצעתו של מר ציזלינג, אם מר ציזלינג מצטרף לבקשה זו.

השר א. ציזלינג: איני כצטרף.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: עלי להעמיד להצבעה כל הצקה והצעה.

השר הרב י. ל. פישמן: אנמק הצעתי: הואיל וועדה זו אינה יכולה להמשיך עבודתה, אלא אם כן מהקבלת הצעת מר מר ציזלינג, אני מציע, שחיבתו ועדה אחת.

בער הצעת הרב פישמן - 4 קולות
נגד - 4 קולות

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש הצעתי להטיל את ההקירה על אחד.

השר א. קפלן: יש אחד, שיקבל עליו את הדבר?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אבקש להזור ולהצביע על הצעתו של הרב פישמן.

ס ה ל י ס י ס כ-4:5 קולות לדחות הצעת הרב פישמן, שתורכב ועדה חדשה של שלושה חברים.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: מי חומך בהצעתי, שתהיה ועדה של חבר אחד?

השר א. קפלן: אני מוכן להצביע בעד הצעתך, אם אדע, שיש חבר המוכן לקבל עליו.

(אין חבר המוכן לקבל עליו - ההצעה נופלת).

ס ה ל י ס י ס ב-1:4 קולות להוסיף חבר אחד לוועדה הקיימת.

השר א. ציזלינג: אני מציע לצרף לוועדה את שר הבטחון.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: איני מקבל.

השר א. ציזלינג: אני מציע לצרף את מר קפלן לוועדה.

השר א. קפלן: איני מקבל.

השר א. ציזלינג: אני מציע לצרף לוועדה את מר רמז.

השר ד. רמז: איני מקבל.

השר א. ציזלינג: מאחר שהחברים הסוצעים לא קיבלו את ההצעה -

אני מציע להניח את הוועדה בהרכבה ומסיר

הצעתי הקודמת.

השר פ. שפירא: כל החברים, שנבחרו לוועדה, אינם הולכי בטל,

אלא סבורים היו, שיוכלו להקדיש הלק מזמנם

לענין. אני מציע, שאחד המועמדים, שהועלו כאן, יסכים לקבל עליו. לאחר

מה שהיה כאן לא יהא נוח לי אם הוועדה תהא בהרכבה הקודם.

אני מציע, שייכנסו לוועדה שני חברים -

הרב פישמן ומר רמז. אם חברים אלה יצטרפו - יניח הרכב הוועדה דעהי.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: פירושה של הצעתך - ועדה של חמשה חברים.

אין זה מתאים להחלטה שנתקבלה.

השר הרב י. ל. פישמן: איני מסכים להצעתו של מר ציזלינג, ולכן לא

אקבל הצעתו של מר שפירא.

השר י. גרינבוים: אני מציע, שמו הבטחון נחבץ לחקור כל האשמות,

הסיפורים והשמיעות [REDACTED] שנעשו

בגליל הצפוני במשך שבועיים ולהביא לפני הממשלה דין וחשבון על הענין.

לכשיתקבל הדין וחשבון נחזור ונדון על הענין.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

הצעתך היא בניגוד לשתי החלטות שנתקבלו ואיני יכול להעמידה להצבעה.

אעסיר הצעתו להצבעה.

מר שפירא מציע, שהועדה תהיה של חמשה חברים.

השר הרב י. ל. פישמן:

איני מקבל.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

ייכנסו לוועדה מר ומר ציזלינג.

השר א. ציזלינג:

איני מקבל.

השר ד. רמז:

בסיס הועדה אינו נראה לי. אם אני הולך לוועדה עם עוד חבר אחד, שדעתו בדעתי - אלהם על הגדרת סמכוהוה, להיכנס לסככות זו איני מוכן.

השר א. ציזלינג:

אני מציע, שהועדה תחיל בעבודהה, ובישיבה הבאה תצרך הממשלה עוד חבר לוועדה.

השר ס. שפירא:

אם נכנסים לעבודה בסצב-רוח כזה, איני מוכן להיות בוועדה.

השר ב. ש. שיטרייט:

לא הצבעתי בעד הצעתו של מר ציזלינג. נראה לי משונה, שסמנים ועדה, שתקבע בעצמה סככותה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

על ענין זה הוחלט כבר.

השר י. גרינבוים:

לאחר שהודיע מר שפירא על יציאתו מהועדה, הריהי מתפורח.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

אפשר למלא מקומו של מר שפירא. אם נוסף עכשיו לוועדה את הרב פישמן ואח מר ומר -

תהיה זו ועדה של ארבעה חברים ולא נסטה מהחלטה, שנתקבלה על ועדה של ארבעה חברים.

השר הרב י. ל. פישמן:

אני אלחם במר רוזנבליט. אם כן, למה לי להילחם בו בוועדה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

אני מציע, שיהיו בוועדה החברים פ. בנטוב, פ. רוזנבליט, הרב י. ל. פישמן וד. רמז.

השר הרב י. ל. פישמן:

לא אקבל.

השר מ. בנטוב:

איני יודע מי סמוניין להלביש את העניין צורת מפלצת. הוועדה הציעה, שיינתו לה

סמכויות הצריכות לביצוע עבודתה. זו רשות ולא חובה. סמוניין, שלאחר ויכוח זה אין הוועדה פוכנה להחקיין תקנות על אפה והמתה של הממשלה, או של חלק גדול סחברי הממשלה. כפי שאני מבין פירושה של החלטה הממשלה, שהוועדה תחיל לעבוד. אם תיחקן בקשיים כגון סירובו של אחד העדים להעיד, או סענתו, שאין לוועדה סמכות להקור אותו - תחוק את החוק, שיאפשר לה להחגור על קושי זה. אין צורך להניח פראס, שפר רמז יהא לו להילחם במר שפירא. יש לתפוס את העניין סנקודת-ראות זו, שהוועדה תעשה הכל כדי שתוכל לעבוד. אני מציע למר רמז להצטרף לוועדה.

השר ד. רמז:

כשי שמבין אני מתקרבת הצעת פר בנטוב להצעה. הוא מוסיף ואומר, שאם הוועדה תטפל בשאלת הסמכות - יחזור העניין לשולחן הממשלה.

השר מ. בנטוב:

הואילם, שיש לוועדה יפוי-כוח לעשות כן. אני סניה, שאם ועדת הארכעה תיחקל בקושי מסויים והרצה, על-פי סמכות השולחן הזה, להחוק חוק ויהיה חבר, שיתנגד לכך - יוחזר העניין לשולחן הממשלה.

השר פ. רוזנבליט:

אם נחוק חוק - עלינו להביאו לאישור הממשלה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: לא נשוב להחוכה בענין. קיבלנו החלטה. מר בנטוב מציע ועדה של ארבעה. הוא מציע להוסיף על שלושת החברים שבועדה את מר רמז (אם לא מקבלים התפטרותו של מר שפירא).

השר ד. רמז: בהרכב זה לא אכנס לוועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש הצעה מר גרינבוים.

השר א. צינלינג: יש החלטה, שאי-אפשר לקבלה. אין החברים רוצים להצטרף לוועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: היום ומר שפירא יצא מן הוועדה, יש הצעה לצרף לוועדה את חוב פישמן ואת מר רמז.

ישנה דרך אחת, שהוועדה תעשה את העבודה ואם יהיה צורך חביא לממשלה הצעה-הוק לאישור, והממשלה תקבע אם לאשר את החוק או לדחותו.

השר ס. שפירא: דבר זה אינו מתקבל על הדעת. אני מציע, שהוועדה כולה תתפטר. שר הבטחון הוא האחראי לעניינים והוא יחן דין וחשבון לממשלה.

השר י. גרינבוים: אני מציע, ששר הבטחון נחבצ להקור את הרבו וליתן דין וחשבון לממשלה.

השר א. צינלינג: אני מעודד את חברי הוועדה להתפטר. איני מבין את המשחק הנעשה כאן.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: היום ואני היושב-ראש - איני יכול להעיר לך על הריבור הזה. מותר לחבר לשנות דעתו מרעתן. אם זה משחק או לא משחק - דבר זה הניח לאחרים.

ההצעה, שמציעים כאן עכשיו, סיוותת היא.

הסלתי על ראש המטה לחקור את כל האסמות שנשמעו והוא חוקר.

השר י. גרינבוים: אני מציע, שאנו מקבלים לתשומת-לב הודעת

שר הבטחון, שנתן את הפקודה לחקור את כל

האסמות, וטבקשים ממנו, שבמשך שבוע-שבועיים יתן ר"ן וחשבון לספסלה.

השר א. ציזלינג: אני נגד קבלה לתשומת-לב. כל דבר הנשמע

בממשלה זוכה לתשומת-לבו של כל אחר מהחברים,

וכל חבר בממשלה עושה חובתו. אני לא אשתחף בהצבעה על ענין זה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: צריכני לקבוע, שפר שפירא פרק את הועדה.

זה ענין רציני ואני יודע אילו בוקי-סריקי

חולים בו.

השר מ. שפירא: הויכוח גרם לפירוק הועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: הרשות לחברים לשנות דעתם מועתה.

השר י. גרינבוים: החוק שהוצע ואחר-כך הצעת ציזלינג - הם

שפרקו את הועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: לא נשמע בעולם, שממנים ועדה חקירה, שיש לה

טכנות לאסור, בלי פרעור ומשפט, לשת שנים

כל אדם, שסבורה היא, שלא עזר לה, או לא השיב על שאלותיה. לא היה כדבר

הזה בעולם. הועדה לא עשתה עבודתה, אלא הביאה לפנינו את החוק הזה. וזה

פרק את הועדה.

השר מ. שפירא: חרשה לי לאסר כמה מלים להגנתי. איני מקבל

את האשמה, שפרקתי את הועדה. נכנסתי לוועדה

בלב שלם. ואיתי בה ענין גורלי לכולנו. אולם לאחר הויכוח כאן היו לפנינו

שתי ברירות: או שיצטרף חבר לוועדה זו (מר רמז או הרב פישמן), או ששניהם

כאחד ייכנסו לוועדה. היתה ברירה שלישית, שהועדה תאמר, שאינה יכולה להמשיך בעבודתה לאחר הדברים, שנשתמעו כאן. אי-אפשר לאמר, שטר שפירא פרק אה הועדה. המציאות, שנתגלתה כאן, היא שפרקה את הועדה. סבורני, שבמצב כזה אין הועדה יכולה להמשיך עבודתה.

השר ב. ש. שיסריח:

איני סבור, כפי שסופרן מר שפירא, שנשמט הקרקע מתחת רגלי הועדה. הועדה פורקה מחמת

הצעה אחרת, שהועלתה כאן. הציעו כאן, שיינתן לוועדה יפוי-כוח מסויים להקדור בדבר מסויים וניתנת לה הסמכות לשמוע עדים ולהביא מסקנות לממשלה.

השר הרב י. ל. פישמן:

מר ציזלינג הציע הצעה, שנחקבלה ברוב דעות, לבהור ועדה חדשה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

הועדה קיימת, אולם מר ציזלינג הציע להוסיף עליה חבר אחד. ורוב זה לא ניתן לביצוע.

השר הרב י. ל. פישמן:

נבחר לוועדה חברים המסכימים להיות בהוכה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון:

הצעהי לטר ציזלינג להיות בוועדה, אבל הוא לא קיבל.

השר י. גרינבוים:

אדם מן הצד, שאינו יודע לקרוא בין השיטין, אינו מבין מה שהעלה כאן מר שפירא, ואינו

מבין מה שהתפתח אחר-כך מן הענין.

הדבר היה פשוט מאד: הוצעה הצעה, שייקבע

חוק ביחס לעבודתה ופעולותיה של הועדה. רוב חברי הממשלה הביעו התנגדותם לחוק זה. אחר-כך הוצעו הצעות על ידי ועל-ידי מר רפז. בשתי ההצעות

הוכעה התנגדות לנתינת יפוי-כוח לוועדה זו לפשות חקירות בתוקף חוק טיוחד, ונאמר, שטר הבטחון צריך להבטיח לוועדה את האפשרות לחקירה על-ידי שורה

של הוראות לאנשים המתאימים. מר ציזלינג הציע הצעה, שהיא, לדעתי, כולה

אי-הבנה. איני סבין מפני מה הצביעו חברים בעדה. הוא הציג, שהועדה שנבחרה תקבע ספכויותיה וחפעל על-פי ספכויות אלה. כלומר אין אנו יודעים עדיין מה הן ספכויותיה של הועדה, אלא היא תקבע אוחז. יכולני להאמין, שהועדה תקבע לה את הספכויות הראויות לה, אבל הנטיון מוכיח אחרת, וההוכחה היא ההוק הסוכה לפנינו. אולם אני מוכן להסכים, שהועדה תקבע ספכויותיה. (השר פ. רוזנבליט: קראת את החוק?) הן. הצעה זו אינה מבטיחה פעילות הועדה, אינה אוסרת שום דבר ואינה מחייבת לשום דבר אם שר הבטחון. לפיכך אני טוען, שהצעה זו היא שהביאה לידי המבוכה שבינינו. החברים, שהוצע להם להיכנס לועדה, אינם רוצים לקבל על יסוד אותה החלטה, שטר ציזלינג הציג ושנחקבלה כאן ברוב.

אני מציע, שטר ציזלינג יוותר על הצעתו

וחתקבל הצעה אחרת וימצא הסדר לדבר.

אני הבנתי הצעת מר ציזלינג והבעתי בדברי.

השר א. קפלן:

הממשלה לא רצתה לאשר את ההוק, שהוצע לה בניסוחו. אולם נאמר, שאם 3-5 חברי-ממשלה נבחרים בוועדה, והועדה רואה צורך, כדי לאפשר פעולתה, בפירסום תקנות והוראות - ניתנת לה הסמכות והיא נהנית מאיסון הממשלה. הצעתי היא, שדבר זה ייקבע הוך התיעצויות עם שר הבטחון. סבורני, שהצעה זו בכללה היא פשוטה ונבונה. ועדיין איני רואה בה שום סכנה וחקלה.

כשהוצע כאן למנות אחד לחקירה - אמתי, שאני

סומך על אחד ואתן לו אותה הסמכות. שאלתי אם נמצא בינינו חבר הטוכן לקבל עליו. איני סבין מפני מה עושים מענין זה בעיה עולמית. לדעתי הענין רחוק, ויש להחחיל מיד בפעולה.

כשנבחרה הועדה אמר סר בן-גוריון, שפנה

לראשהוועדה. בתחילה לא ידעתי מי יושב ראש הועדה. אולם כשנודע לי חבר שלחתי על ידו מכתב לחברי הועדה ושאלתי מפני מה לא החחילו בעבודה. אני נותן ערך רב לוועדה זו וסוכן, שיעשה אח העבודה איש אחד. ההרכב אינו מעניין אותי. אמרתי, שבשביל פיקציה בלבד איני מוכן להשתתף בענין.

אתמוך בכל חבר, שסזכן לקבל עליו את החקירה.

אם סר בן-גוריון יאמר, שהוא מקבל עליו - אתמוך בו ברצון רב.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אני רוצה לקבוע מה נשחייך לאהר הויכוח כאן

ומי אחראי לכך. א) החוק, שהציעה הועדה,

נדחה על-ידי הממשלה; ב) ההצעה על בחירת ועדה חדשה נדחתה על-ידי הממשלה;

ג) ההצעה לבחור אחד נדחתה (השר א. קפלן: לא היה סופסוד).

נתקבלה ברוב קולות הצעתו של מר ציזלינג,

שהועדה קובעת בעצמה סמכותה ועליה לפעול. הצעה זו נתקבלה על-ידי רוב

של ששה חברים.

נתקבלה הצעה שניה, להוסיף חבר לוועדה.

החשבוץ הוא פשוט: כשיש ששה חברים המצביעים להוסיף חבר לוועדה, ובוועדה

שלושה חברים, הרי הצביעו בעד ההצעה שלושה חברים סחוץ לוועדה. אחר משלושת

החברים האלה לא רצה לקיים החלטתו, וכולם רצו, שמישהו אחר יקיימנה.

מישהו אחר אינו מחוייב לעשות כן. אני קובע, שהרוב, שהחליט, שהועדה

יש לה סמכות לקבוע סמכותה ויצטרף לה חבר אחד, - אוחו רוב לא רצה לקיים

את ההחלטה, אלא רצה, שמישהו אחר יקיימנה. האחר לא רצה לעשות כן.

אחר-כך בא האקט האחרון של מר שפירא, שהודיע, שהוא יוצא מהועדה. על-

ידי זה נתפרקה הועדה, הממשלה החליטה על ועדה של שלושה ולא של שנים.

השר א. ציזלינג: אמנם עכשיו כבר קשור אני בדברים, שנאסרו

כאן על-ידי מר בן-גוריון, אבל עוד קודם

לכן רציתי להעיר הערה. המצב הוא כזה: הועדה נבחרה מחוץ הנחה כללית,

שיינתנו לה סמכויות, ולא יכחיבוץ לה. איש לא נתן דעתו על הרפב הועדה

ולא חשב לנגוע בשאלה זו. אין אדם מאשים אח מישהו בממשלה ואיש לא

חלה את הקלקלה בצבא. אני איני יכול לתלות את הקלקלה בצבא. אני מכיר

אח אנשי הצבא ויש לי בנים בצבא. קשרו את האשמה במעשים שנעשו. הכונה

היתה להקור את המעשים. נאמר כאן, שענין זה נעשה סכח טרינה. המעשים

נעשים בצבא ומחוץ לצבא. כשדיברתי על כך אמרתי, שחלק מהישוב ידו במצו.

בחרנו בוועדה של שלושה חברים. אחר מהם

ער המשפטים שלנו, הוא המטונה על חוקת המדינה. החברים האחרים אינם

כפופים לעסקי דת ודין ולצורה משפטית. שלושת החברים הגיעו למסקנה

מסויימת.

מה תבעה הוועדה? - פר קפלן ניסח הביעחה בצורה

המדויקת ביותר: יר הפשיח בעבורתה. הישיבה הזאת הפכה את הוועדה לצד הנלחם

בצד אחר. זו היתה הנימה בדברי שר הבטחון כלפי החברים, שדיברו כאן.

הוועדה כאן ביקורת קשה כלפי הצעה הוועדה. לאחר הביקורת, שנשמעה כאן,

לא רציחי להצביע בעד החוק. רציחי לטמור על דבר אחד בלבד - על חופש

פעולתה של הוועדה, שחוכל לפעול כראות עיניה.

לאחר הויכוח ארוחי, שכדי להפניע סיבוכים

בעבורת הוועדה כראי להרחיבה. ארוחי, שהוועדה תעשה כראות עיניה, ואם

תרצה לחוקק חוק - החוקק חוק. שר הבטחון סען, שניהנות לוועדה סמכויות

יחירות. הוא עצמו קבע כל החוקה לצבא בלי חוות דעהו של מישהו. ואם

ועדה של המטה נוטלת לעצמה סמכות בענין של הקירה(לא בדין על מישהו, אלא

בעביעת חופש הקירה) - דבר זה נחשב כסמכות יחירה.

בענין הנגע, שפשה בישוב, יש בינינו ויכוחים

פוליטיים חמורים. מפני מה דוקא בענין זה לא יכולנו לבוא לידי פהרון

בצורה מסודרת? מכאיב הדבר, שמדאשית קיומה של מינהלח העם ובטשך כל ימיה

של הממשלה הזאת מביעים אנו בנקודה זו לחוסר יכולת להסדיר את הענין.

שאלה זו נחעוררה על-ידי פר בנטוב, פר קפלן וגם על-ידי מר שפירא במשך

כל החקופה. אם אין רוצים לפתור את השאלה על-ידי ועדה - נבטל את הוועדה.

אני איני דקוק להחלטות. לא אריס ידי בעד שום הצעה האוסרת, שאני מאשר

או לא מאשר הודעותיו של שר הבטחון. הוא עומד באחריותו ויעשה הקירות

ויביא או לא יביא דין וחשבון לממשלה. איני צריך לקבל או לא לקבל הודעה

בענין. אם החברים אינם רוצים בוועדה - יהא הענין בלי ועדה.

החובה והאחריות בענין היא על שר הבטחון
 בחוקף הפקידו, כשם שכל שר עליו חובה ואחריות לספל בענינים, שהוא ממונה
 עליהם.

הצענו לממשלה להסדיר את הענין. עכשיו
 יהפך לדבר, שאיני מבין אותו. מר גרינבוים טוען, שכל הזמן הוא מסביר
 את הדבר ואחרים אינם סבירים. בינה בענין כזה היא שיקול דעתו של כל
 אחד.

במצב הקיים איני סקונדיין בוועדה, ששר הבטחון
 אינו רוצה לשתף עמה פעולה. איני סקונדיין בוועדה-חקירה נגד שר הבטחון.
 אם ארצה בה - אעשה כן בעצמי, וכל אחד ואחד יכול לעשות כן בעצמו על-ידי
 ביקורת וחקירה. אם הדבר לא יקבל ביטוי בעבודת הממשלה - אלחם נגד
 חופעות ציבוריות בצורה הנראית לי.

הצעתי הראשונה היתה לצרף את שר הבטחון
 לוועדה. לאחר מה שקרה סביב שולחן זה סבור הייתי, שאריכים להשתתף בדבר
 הקרובים ביותר לענין, לפחות סבחינה מפלגתית. אחר-כך הועלו עוד הצעות.
 היה ברור לכולנו מה הוצע, ומו שפירא אמר במפורש. החברים האחרים הציעו
 הצעותיהם מחוץ כוונה סטויימת. הצעתי להרחיב את הוועדה לאחר שהציע
 טר בן-גוריון לפרקה. אני שואל אם ועדה זו צריכה להמשיך פעולה לאחר
 שמציעים לפרקה, מהנגדים לפעולתה ואין רוצים להצטרף לה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אין אני יכול לפרק את הוועדה, אלא להציע
 פירוקה.

השר מ. שפירא: לי מספיקה הצעה זו כדי לצאת מהוועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: קודם כל לא אסות נכון, מר ציזלינג,
 ששר הבטחון סרב לשתף פעולה בענין. הוא
 סרב להיות חבר בוועדה ורשאי הוא לסרב, כשם שרשאי מר ציזלינג. אולם ש

שר הבטחון אינו יכול לא לשחף פעולה בענין, בחוקף חפקידו. הייתי רוצה, שטר רוזנבליס יאמר אם סרבתי לשחף פעולה, אם לא הייתי אקטיבי ולא זרזתי את הענין ולא פניתי אליו. איני רוצה לעכב את החברים בענין, אולם הייתי רוצה לדעת חשבתו של סר רוזנבליס. כל המוטל עלי בחוקף חפקידי אעשה ולא תוכל לסעון נבדי, שלא אשתף פעולה בענין. הכר בוועדה לא אהיה, וניסוקי עמי (השר מ. בנסוב: מה הנימוקים?) לא אפרט ניסוקי בשעה מאוחרת.

כולנו קיבלנו בשעתה הצעתו של הרב פישמן ואיש לא עורר שאלות, אולם במקום לפעול הביאה לנו הועדה חוקה. ייחכך, שחוקה זו נפלאה, אבל ושאי חבר להשוב, שאינה נפלאה. ואני הצבעתי נגדה, והרוב הצביע נגדה. לא הטלנו על הועדה לעבר חוק, אלא לעשות חקירה. לא ההתנגדות לחקירה פרקה את הועדה, אלא פרקנו את החוקה, כבורים אנו, שאין צורך בה. אסור להתנגד לחוקה זו? טובסהני, שבסוד שבועיים יודה גם סר רוזנבליס, שחוקה כזאת לא צריך לחוקק. מיד כשנאיחי את החוק הזהמרתו למר רוזנבליס, שאחנגד לו.

השר מ. שפירא: לא סחמת זה התפטרתי, אלא לאחר שהועלתה ההצעה לבהוד באחר.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: מר וסז סבור, שלא זו הפרוצדורה ואי-אפשר להכריחו לקבל אותה.

השר מ. בנסוב: מי צריך להחליט על הפרוצדורה?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: הועדה. יש החלטה, שנתקבלה ברוב של ששה, שהועדה קובעת סמכותה והיא סורכבת מאובעה חברי.

השר מ. שפירא: אין ועדה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אתה מוריע, שאין ועדה?

השר פ. שפירא: לאחר שהועלתה כאן הצעה למנות ועדה של חבר

אחד, והצעה זו הועלתה על-ידי שר הבטחון

וראש-הממשלה, - נשמט הקרקע מתחת רגלי.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אם הועדה אינה קיימת, והועדה בלבד יכולה

לאסוף, שאינה קיימת, אני מציע, שהממשלה תטיל

על ראש המטה לחקור את כל הסענות על החנהגות הצבא בערבים בקרבות האחרונים בגליל ובדרום.

השר א. קפלן: אני מציע, שהממשלה מטילה על ראש הממשלה

(אין אנו יכולים להטיל על ראש המטה) שיארגן

את החקירה. הוא יכול לקבוע את הסמכות בענין והוא יביא לנו הצעה.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: כתורת יושב ראש חייב אני להקטיר להצבעה

הצעה מר קפלן. תחילה עלי לשאול את מר רוזנבליט:

אם הועדה אינה קיימת.

השר פ. רוזנבליט: הועדה אינה קיימת.

מ ה ל י ט י ם ברוב: הממשלה מטילה על ראש הממשלה לחקור כל הסענות על החנהגות הצבא בערבים בגליל ובדרום.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אין לי כל ספק מה פירושו של הגסר הזה לגבי

חלק מהחברים. אף-על-פי-כן איני יכול להושות

לקצמי לטרוב לקבל עלי את הדבר, ואני סבור ומקבל.

מר רוזנבליט תיקן סיפורו של מר בנטוב על

ראש המטה והעמיד את הרברים על אמיחותם. הוא הציע לו לבוא בעוד כמה ימים

ומר רוזנבליט הסכים לכך, אבל הוסיף, שראש המטה יכול היה לא לבוא. סבורני,

סבור זה לא היה לו להוסיף.

השר פ. רוזנבליט: לא אמרתי אלא סבחינה חוקית.

הישיבה ננעלת.